

U S T A W A

z dnia

o spółdzielni europejskiej¹⁾

Tytuł I

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa reguluje:

- 1) powstanie, organizację i działalność spółdzielni europejskiej, w zakresie nieuregulowanym w rozporządzeniu Rady nr 1435/2003/WE z dnia 22 lipca 2003 r. w sprawie statutu spółdzielni europejskiej (SCE) (Dz.Urz. WE L 207 z 18.08.2003);
- 2) zasady zaangażowania pracowników w spółdzielni europejskiej.

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) bank spółdzielczy – bank spółdzielczy w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz. U. Nr 119, poz. 1252, z późn. zm.²⁾), zwanej dalej „ustawą o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających”;
- 2) państwa członkowskie – państwa członkowskie Unii Europejskiej lub państwa członkowskie Europejskiego

Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;

- 3) podmiot uczestniczący – spółdzielnię, osobę prawną lub osobę fizyczną bezpośrednio uczestniczącą w założeniu spółdzielni europejskiej;
- 4) rejestr – rejestr przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym;
- 5) rozporządzenie – rozporządzenie, o którym mowa w art. 1 pkt 1;
- 6) spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa – spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 1996 r. Nr 1, poz. 2, z późn. zm.³⁾), zwanej dalej „ustawą o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych”;
- 7) spółdzielnia – spółdzielnię w rozumieniu art. 1 ustawy z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2003 r. Nr 188, poz. 1848, z późn. zm.⁴⁾), zwanej dalej „Prawem spółdzielczym”;
- 8) spółdzielnia europejska – spółdzielnię europejską określoną w rozporządzeniu.

Art. 3. Spółdzielnia europejska, zwana dalej „SCE”, podlega wpisowi do rejestru na zasadach określonych dla spółek akcyjnych. Do zgłoszenia SCE do rejestru stosuje się odpowiednio art. 318 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. Nr 94, poz. 1037, z późn. zm.⁵⁾), zwanej dalej „Kodeksem spółek handlowych”.

Art. 4. 1. Organem właściwym w rozumieniu art. 7 ust. 8 i art. 73 ust. 1 rozporządzenia jest sąd rejestrowy właściwy według siedziby statutowej SCE.

2. Organem właściwym w rozumieniu art. 29 i 30 rozporządzenia jest sąd rejestrowy właściwy według siedziby statutowej spółdzielni uczestniczącej w założeniu SCE przez połączenie.

Art. 5. Centralna Informacja Krajowego Rejestru Sądowego przekazuje dane, które zgodnie z art. 13 rozporządzenia podlegają ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, do Urzędu Oficjalnych Publikacji Unii Europejskiej w terminie miesiąca od dnia ich ogłoszenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym.

Art. 6. W przypadku przeniesienia siedziby statutowej SCE z innego państwa członkowskiego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jak również z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do innego państwa członkowskiego, stosuje się odpowiednio art. 12 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.⁶⁾).

Tytuł II

Spółdzielnia europejska

Dział 1

Utworzenie spółdzielni europejskiej

Art. 7. W tworzeniu SCE może uczestniczyć, poza podmiotami wymienionymi w art. 2 ust. 1 rozporządzenia, również osoba prawna, która spełnia wymagania określone w art. 2 ust. 2 rozporządzenia.

Art. 8. 1. Jeżeli spółdzielnia uczestnicząca w połączeniu w celu utworzenia SCE, która ma mieć siedzibę statutową w innym państwie członkowskim, jest bankiem spółdzielczym z siedzibą statutową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o zamiarze połączenia właściwy organ spółdzielni zawiadamia właściwy organ nadzoru najpóźniej w dniu ogłoszenia planu połączenia.

2. Właściwy organ nadzoru może, w terminie dwóch miesięcy od dnia ogłoszenia planu połączenia, w drodze decyzji administracyjnej, wyrazić

sprzeciw wobec połączenia. Na decyzję organu nadzoru o sprzeciwie spółdzielni przysługuje skarga do sądu administracyjnego.

Art. 9. 1. Wniosek o wydanie zaświadczenia, o którym mowa w art. 29 ust. 2 rozporządzenia, nie może zostać złożony przed upływem terminu do zaskarżenia uchwały o połączeniu, określonego w art. 42 § 6-7 Prawa spółdzielczego.

1. Do wniosku o wydanie zaświadczenia, o którym mowa w art. 29 ust. 2 rozporządzenia, dołącza się:

- 1) dowód ogłoszenia danych zgodnie z art. 24 rozporządzenia;
- 2) uchwałę o połączeniu w celu utworzenia SCE;
- 3) oświadczenie zarządu spółdzielni uczestniczącej w połączeniu w przedmiocie zaskarżenia uchwały o połączeniu;
- 4) uchwałę walnego zgromadzenia spółdzielni uczestniczącej w połączeniu zatwierdzającą porozumienie o zaangażowaniu pracowników, jeżeli zgromadzenie zastrzegło sobie prawo zatwierdzenia porozumienia zgodnie z art. 27 ust. 2 rozporządzenia.

3. Sąd rejestrowy może wydać zaświadczenie, o którym mowa w art. 29 ust. 2 rozporządzenia, mimo wytoczenia powództwa o uchylenie albo o ustalenie nieważności, albo o ustalenie nieistnienia uchwały o połączeniu, jeżeli zostanie uprawdopodobnione, że powództwo to jest oczywiście bezzasadne. W przypadku gdy po wydaniu zaświadczenia sąd prawomocnym orzeczeniem stwierdzi nieważność albo nieistnienie uchwały o połączeniu albo ją uchyli, członek spółdzielni uczestniczącej w połączeniu, który poniósł szkodę w wyniku dokonania wpisów na podstawie uchwały uznanej za nieważną, nieistniejącą albo uchylonej, może dochodzić jej naprawienia od SCE bez względu na winę członków jej organów.

4. W przedmiocie wydania zaświadczenia, o którym mowa w art. 29 ust. 2 rozporządzenia, sąd rejestrowy orzeka postanowieniem, na

które przysługuje apelacja. Do postępowania stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.⁷⁾), zwanej dalej „Kodeksem postępowania cywilnego”, o postępowaniu rejestrowym.

Art. 10. 1. W przypadku przekształcenia spółdzielni w SCE stosuje się odpowiednio przepisy art. 552-554, art. 558 § 2 pkt 1-3, art. 561 oraz art. 568, 570 i 579 Kodeksu spółek handlowych.

1. Przepisy, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio w razie przekształcenia SCE w spółdzielnię podlegającą prawu polskiemu zgodnie z art. 76 rozporządzenia.

Art. 11. 1. Do zgłoszenia SCE w celu jej wpisu do rejestru dołącza się:

- 1) niezależnie od sposobu utworzenia – porozumienie o zaangażowaniu pracowników, zawarte stosownie do przepisów tytułu III ustawy, albo uchwałę specjalnego zespołu negocjacyjnego o niepodejmowaniu negocjacji albo o ich zakończeniu, podjętą zgodnie z art. 57; dokumenty te nie są wymagane, jeżeli zgłoszenie SCE następuje po upływie okresu, o którym mowa odpowiednio w art. 53 ust. 1 lub 2;
- 2) w przypadku utworzenia SCE przez połączenie:
  - a) zaświadczenie, o którym mowa w art. 29 ust. 2 rozporządzenia, wystawione dla każdej ze spółdzielni uczestniczących w połączeniu przez właściwy organ państwa, którego prawu podlega każda z nich,
  - b) plan połączenia zatwierdzony przez uchwałę walnego zgromadzenia każdej ze spółdzielni uczestniczących w połączeniu;
- 3) w przypadku utworzenia SCE przez przekształcenie spółdzielni podlegającej prawu polskiemu:

- a) dokumenty pozwalające na stwierdzenie, że są spełnione wymagania określone w art. 2 ust. 1 tiret 5 rozporządzenia,
  - b) plan przekształcenia i sprawozdanie sporządzone zgodnie z art. 35 ust. 3 rozporządzenia,
  - c) opinię biegłych sporządzoną zgodnie z art. 35 ust. 5 rozporządzenia,
  - d) uchwałę o przekształceniu podjętą zgodnie z art. 35 ust. 6 rozporządzenia,
  - e) dowód ogłoszenia zgodnie z art. 35 ust. 4 rozporządzenia;
- 4) w przypadku utworzenia SCE w inny sposób – dokumenty pozwalające na stwierdzenie, że są spełnione wymagania określone w art. 2 ust. 1 tiret 1-3 rozporządzenia.

2. Jeżeli dokumenty, o których mowa w ust. 1, są sporządzone w języku obcym, dołącza się również ich uwierzytelnione tłumaczenie na język polski.

Dział 2

Organy spółdzielni europejskiej

Rozdział 1

System dualistyczny

Art. 12. Jeżeli w statucie SCE przyjęto system dualistyczny, zgodnie z art. 36 rozporządzenia, stosuje się przepisy tego rozporządzenia oraz niniejszego rozdziału.

Art. 13. Zarząd może powierzyć członkowi zarządu prowadzenie spraw związanych z kierowaniem bieżącą działalnością gospodarczą SCE lub jej wyodrębnionej organizacyjnie i gospodarczo jednostki (dyrektor wykonawczy).

Art. 14. Rada nadzorcza SCE składa się co najmniej z trzech członków SCE.

Art. 15. 1. Członek zarządu może być odwołany przez walne zgromadzenie na zasadach określonych w art. 49 § 4 Prawa spółdzielczego, niezależnie od kompetencji przysługujących w tym zakresie radzie nadzorczej.

2. Statut SCE może przewidywać, że członków zarządu powołuje lub odwołuje walne zgromadzenie.

Art. 16. Członek rady nadzorczej, wyznaczony do czasowego wykonywania obowiązków członka zarządu, może pełnić te obowiązki przez okres nie dłuższy niż trzy miesiące.

Art. 17. Jeżeli statut nie stanowi inaczej, każdy członek rady nadzorczej może żądać od zarządu przedstawienia radzie nadzorczej na jej najbliższym posiedzeniu wszelkich sprawozdań, ksiąg i dokumentów oraz złożenia wyjaśnień.

Art. 18. 1. Jeżeli SCE jest bankiem spółdzielczym, do składu jej zarządu i rady nadzorczej oraz ich członków stosuje się przepisy ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających.

2. Jeżeli SCE jest spółdzielczą kasą oszczędnościowo-kredytową, do składu jej zarządu i rady nadzorczej oraz ich członków stosuje się przepisy ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych.

Rozdział 2

System monistyczny

Art. 19. Jeżeli w statucie SCE przyjęto system monistyczny, zgodnie z art. 36 rozporządzenia, stosuje się przepisy tego rozporządzenia oraz

niniejszego rozdziału. W takim przypadku w SCE ustanawia się radę administrującą.

Art. 20. Do kompetencji rady administrującej należą wszystkie sprawy niezastrzeżone przez ustawę lub statut dla walnego zgromadzenia.

Art. 21. 1. Jeżeli przepisy prawa nie stanowią inaczej, do rady administrującej SCE i jej członków stosuje się odpowiednio przepisy Prawa spółdzielczego oraz odrębnych ustaw o zarządzie i radzie nadzorczej spółdzielni oraz ich członkach. W razie wątpliwości, czy do rady administrującej lub jej członków należy stosować przepisy o zarządzie czy o radzie nadzorczej, stosuje się przepisy o zarządzie i jego członkach.

2. Nie stosuje się przepisów art. 45 § 1, 4 i 5, art. 46 § 1 pkt 8, art. 48, art. 49 § 1, 2, 4 i 5, art. 50, art. 56 § 1, art. 57 Prawa spółdzielczego.

Art. 22. 1. Rada administrująca składa się co najmniej z trzech członków.

1. Statut może ustalać wymagania, jakie powinna spełniać osoba wchodząca w skład rady administrującej.

Art. 23. Przed upływem kadencji członek rady administrującej może być odwołany albo zawieszony w czynnościach przez walne zgromadzenie.

Art. 24. Rada administrująca może powierzyć członkowi rady prowadzenie spraw związanych z kierowaniem bieżącą działalnością gospodarczą SCE lub jej wyodrębnionej organizacyjnie i gospodarczo jednostki (dyrektor wykonawczy).

Art. 25. Dokonanie czynności prawnej między SCE a członkiem rady administrującej lub czynności prawnej dokonywanej przez SCE w interesie członka rady administrującej wymaga uchwały walnego zgromadzenia. W czynnościach tych, w tym również w czynnościach, o których mowa w art. 52 § 1 Prawa spółdzielczego, SCE reprezentuje pełnomocnik ustanowiony przez walne zgromadzenie.

Dział 3

Przeniesienie siedziby statutowej spółdzielni europejskiej

Art. 26. Wierzyciele, których roszczenia powstały przed dniem ogłoszenia uchwały o przeniesieniu siedziby statutowej SCE z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do innego państwa członkowskiego i którzy zgłosili swoje roszczenia w terminie miesiąca od dnia ogłoszenia uchwały o przeniesieniu siedziby statutowej oraz uprawdopodobnili, że ich zaspokojenie jest zagrożone przez przeniesienie siedziby statutowej, mogą żądać zaspokojenia albo zabezpieczenia swoich roszczeń.

Art. 27. 1. Jeżeli SCE, która zamierza przenieść siedzibę statutową z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do innego państwa członkowskiego, jest bankiem spółdzielczym, o zamiarze przeniesienia siedziby statutowej właściwy organ SCE zawiadamia właściwy organ nadzoru najpóźniej w dniu ogłoszenia planu przeniesienia siedziby statutowej.

2. Właściwy organ nadzoru może, w terminie dwóch miesięcy od dnia ogłoszenia planu przeniesienia siedziby statutowej, w drodze decyzji administracyjnej, wyrazić sprzeciw wobec przeniesienia siedziby statutowej. Na decyzję organu nadzoru o sprzeciwie SCE przysługuje skarga do sądu administracyjnego.

Art. 28. 1. Wniosek o wydanie zaświadczenia, o którym mowa w art. 7 ust. 8 rozporządzenia, nie może zostać złożony przed upływem terminu do zaskarżenia uchwały o przeniesieniu siedziby statutowej.

2. Do wniosku o wydanie zaświadczenia, o którym mowa w art. 7 ust. 8 rozporządzenia, dołącza się następujące dokumenty:

- 1) uchwałę o przeniesieniu siedziby statutowej SCE;
- 2) plan przeniesienia siedziby statutowej SCE i sprawozdanie sporządzone zgodnie z art. 7 ust. 3 rozporządzenia;

3) oświadczenie członków zarządu albo rady administrującej SCE w przedmiocie zaskarżenia uchwały o przeniesieniu siedziby statutowej;

4) dowód zabezpieczenia albo zaspokojenia roszczeń wierzycieli zgodnie z art. 26.

3. Sąd rejestrowy może wydać zaświadczenie, o którym mowa w art. 7 ust. 8 rozporządzenia, mimo wytoczenia powództwa o uchylenie albo o ustalenie nieważności, albo nieistnienia uchwały o przeniesieniu siedziby statutowej, jeżeli zostanie uprawdopodobnione, że powództwo to jest oczywiście bezzasadne. W przypadku gdy po wydaniu zaświadczenia sąd prawomocnym orzeczeniem stwierdzi nieważność albo nieistnienie tej uchwały albo ją uchyli, członek SCE, który poniósł szkodę w wyniku dokonania wpisów na podstawie uchwały uznanej za nieważną, nieistniejącą albo uchylonej, może dochodzić jej naprawienia od SCE bez względu na winę członków jej organów.

4. W przedmiocie wydania zaświadczenia, o którym mowa w art. 7 ust. 8 rozporządzenia, sąd rejestrowy orzeka postanowieniem, na które przysługuje apelacja. Do postępowania stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu rejestrowym.

Art. 29. 1. Wniosek o wpis do rejestru SCE, przenoszącej siedzibę statutową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, powinien zawierać odpowiednie dane, o których mowa w art. 318 Kodeksu spółek handlowych. Do zgłoszenia dołącza się:

1) statut SCE w formie zgodnej z przepisami o SCE obowiązującymi w Rzeczypospolitej Polskiej;

2) zaświadczenie, o którym mowa w art. 7 ust. 8 rozporządzenia, wystawione przez właściwy organ państwa, którego prawo stosuje się do SCE.

2. Jeżeli dokumenty, o których mowa w ust. 1, są sporządzone w języku obcym, dołącza się również ich uwierzytelnione tłumaczenie na język polski.

Art. 30. 1. Jeżeli główny zarząd SCE z siedzibą statutową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej znajduje się w innym państwie członkowskim, sąd rejestrowy z urzędu lub na wniosek osób zainteresowanych wzywa SCE do przywrócenia w określonym terminie zgodności siedziby statutowej i głównego zarządu w ten sposób, że:

- 1) przeniesie ona zarząd główny na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo
- 2) przeniesie ona swoją siedzibę statutową do państwa członkowskiego, w którym znajduje się jej zarząd główny, zgodnie z art. 7 rozporządzenia.

2. Jeżeli SCE w wyznaczonym terminie nie uczyni zadość wezwaniu, sąd rejestrowy nałoży grzywnę przewidzianą w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego o egzekucji świadczeń niepieniężnych. Przepisów art. 1052 zdanie drugie i art. 1053 Kodeksu postępowania cywilnego nie stosuje się.

3. Jeżeli mimo dwukrotnego nałożenia grzywien SCE nie uczyni zadość wezwaniu, sąd rejestrowy może ustanowić dla niej kuratora na okres nieprzekraczający trzech miesięcy. Kurator jest obowiązany do niezwłocznego podjęcia czynności zmierzających do przywrócenia zgodności siedziby statutowej i głównego zarządu SCE. Sąd rejestrowy może, na wniosek właściwego organu SCE, odwołać kuratora przed upływem terminu, na który został powołany, jeżeli zostaną podjęte czynności zmierzające do przywrócenia zgodności siedziby statutowej i głównego zarządu. Do kuratora ustanowionego dla SCE stosuje się przepisy art. 26 ust. 2 i 3, art. 30 i art. 31 ust. 2 oraz art. 32 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 17, poz. 209, z późn. zm.⁸⁾).

Art. 31. 1. Po bezskutecznym upływie terminu, o którym mowa w art. 30 ust. 3, sąd rejestrowy może przedłużyć ustanowienie kuratora na okres nieprzekraczający 3 miesięcy, jeżeli czynności kuratora nie mogły zostać zakończone przed upływem okresu, na który został ustanowiony, albo ustanowić nowego kuratora.

2. Jeżeli mimo dwukrotnego nałożenia grzywien lub ustanowienia kuratora SCE nie przywróci zgodności swojej siedziby statutowej i głównego zarządu, sąd rejestrowy z urzędu orzeka o rozwiązaniu SCE i ustanawia likwidatora.

Art. 32. 1. Na postanowienia sądu rejestrowego w sprawach wezwania do przywrócenia zgodności siedziby statutowej i zarządu głównego, zastosowania grzywien, ustanowienia kuratora, jego odwołania i odmowy jego odwołania przysługuje zażalenie.

2. Wniesienie zażalenia na postanowienie w sprawie wezwania do przywrócenia zgodności siedziby statutowej i zarządu głównego wstrzymuje bieg terminu wyznaczonego w celu usunięcia niezgodności.

3. Na postanowienie sądu w sprawie rozwiązania SCE przysługuje apelacja.

Art. 33. Do postępowania przewidzianego w art. 30-32 w sprawach nieuregulowanych w tych przepisach stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym.

Tytuł III

Zaangażowanie pracowników w spółdzielni europejskiej

Dział 1

Przepisy ogólne

Art. 34. Użyte w tytule III określenia oznaczają:

- 1) spółka zależna podmiotu uczestniczącego lub SCE – przedsiębiorcę, na którego ten podmiot lub SCE wywiera dominujący wpływ w rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 5 kwietnia 2002 r. o europejskich radach zakładowych

(Dz. U. Nr 62, poz. 556, z 2004 r. Nr 96, poz. 959 oraz z 2005 r. Nr 62, poz. 551), zwanej dalej „ustawą o europejskich radach zakładowych”;

- 2) zakład – jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, wykonującą działalność gospodarczą w oparciu o wydzielony zespół ludzi i środków materialnych;
- 3) zainteresowana spółka zależna lub zakład – spółkę zależną lub zakład podmiotu uczestniczącego, mające stać się spółką zależną lub zakładem SCE po jej założeniu;
- 4) pracownik – osobę uznawaną za pracownika przez prawo danego państwa członkowskiego, które znajduje zastosowanie do stosunków pracy;
- 5) przedstawiciel pracowników – przedstawiciela pracowników w rozumieniu prawa państwa członkowskiego lub zgodnie z praktyką tego państwa;
- 6) specjalny zespół negocjacyjny – zespół utworzony zgodnie z przepisami rozdziału 1 działu 2 niniejszego tytułu w celu prowadzenia negocjacji dotyczących zawarcia porozumienia o zaangażowaniu pracowników w SCE z podmiotami uczestniczącymi;
- 7) organ przedstawicielski – organ reprezentujący pracowników, utworzony na mocy porozumienia, o którym mowa w rozdziale 2 działu 2 niniejszego tytułu lub na mocy przepisów rozdziału 3 działu 2 niniejszego tytułu;
- 8) zaangażowanie pracowników – zapewnienie prawa pracowników do informacji, konsultacji i uczestnictwa, umożliwiające im wywieranie wpływu na decyzje podejmowane w SCE;
- 9) informowanie – informowanie organu przedstawicielskiego lub, w razie niepowołania takiego organu, ustanowionych w inny sposób przedstawicieli pracowników, w sprawach

dotyczących SCE oraz jej spółek zależnych i zakładów mających siedzibę w różnych państwach członkowskich, jak również w sprawach wykraczających poza uprawnienia organów spółek zależnych lub zakładów podejmujących decyzje w danych państwach członkowskich, w zakresie, formie i terminie umożliwiającym organowi przedstawicielskiemu lub ustanowionym w inny sposób przedstawicielom pracowników przeanalizowanie dostarczonych informacji i przygotowanie się do konsultacji z właściwym organem SCE;

- 10) konsultacje – wymianę poglądów i podjęcie dialogu między organem przedstawicielskim lub ustanowionymi w inny sposób przedstawicielami pracowników a właściwym organem SCE w zakresie, formie i terminie, umożliwiającym wzięcie pod uwagę opinii wydanej po ich zakończeniu przy podejmowaniu decyzji w SCE;
- 11) uczestnictwo – wpływ organu przedstawicielskiego lub ustanowionych w inny sposób przedstawicieli pracowników na sprawy SCE przez prawo wyboru lub wyznaczenia określonej liczby członków do rady nadzorczej albo rady administrującej SCE, albo prawo ich rekomendowania lub prawo sprzeciwienia się wyznaczeniu niektórych albo wszystkich członków tych organów;
- 12) dane identyfikacyjne – nazwisko, nazwę lub firmę podmiotów uczestniczących, zainteresowanych spółek zależnych lub zakładów, ich siedzibę, a jeżeli posiadają one numer identyfikacyjny lub są zarejestrowane w rejestrze – także ten numer identyfikacyjny lub numer w rejestrze.

Dział 2

Procedura negocjacyjna mająca zastosowanie do spółdzielni europejskiej utworzonej przez co najmniej dwie osoby prawne lub powstałej w drodze przekształcenia

Rozdział 1

Specjalny zespół negocjacyjny

Art. 35. 1. Zadaniem specjalnego zespołu negocjacyjnego jest zawarcie z podmiotami uczestniczącymi porozumienia w sprawie zasad zaangażowania pracowników w SCE.

1. Specjalny zespół negocjacyjny reprezentuje pracowników zatrudnionych w podmiotach uczestniczących oraz w zainteresowanych spółkach zależnych i zakładach mających wejść w skład SCE.

Art. 36. Specjalny zespół negocjacyjny powołuje się niezwłocznie po sporządzeniu przez podmioty uczestniczące planu utworzenia SCE, zgodnie z przepisami rozporządzenia.

Art. 37. 1. Podmioty uczestniczące określają dzień rozpoczęcia postępowania zmierzającego do utworzenia specjalnego zespołu negocjacyjnego. Powinien to być ten sam dzień dla wszystkich podmiotów uczestniczących.

1. W celu rozpoczęcia postępowania, o którym mowa w ust. 1, podmiot uczestniczący przedstawia przedstawicielom pracowników, a w razie ich nieustanowienia – pracownikom, w sposób przyjęty w tym podmiocie:

- 1) dane identyfikacyjne tego podmiotu uczestniczącego, zainteresowanych spółek zależnych i zakładów;

- 2) informację o liczbie pracowników zatrudnionych w każdym z podmiotów uczestniczących, w zainteresowanych spółkach zależnych i zakładach.

Art. 38. 1. W celu określenia podstawy podziału miejsc w specjalnym zespole negocjacyjnym, przypadających pracownikom z danego państwa członkowskiego, podmiot uczestniczący ustala liczbę pracowników na dzień rozpoczęcia postępowania, o którym mowa w art. 37 ust. 1.

2. Jeżeli w okresie od dnia ustalenia liczby pracowników, o którym mowa w ust. 1, do dnia powołania specjalnego zespołu negocjacyjnego liczba tych pracowników ulegnie istotnej zmianie, to podział miejsc w specjalnym zespole negocjacyjnym również ulega zmianie, przy zachowaniu warunków określonych w art. 40.

3. Przy ustalaniu liczby pracowników uwzględnia się zarówno osoby zatrudnione w pełnym, jak i niepełnym wymiarze czasu pracy w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy.

Art. 39. 1. Członkowie specjalnego zespołu negocjacyjnego są wybierani lub wyznaczani w każdym państwie członkowskim zgodnie z prawem tego państwa członkowskiego.

1. Przy wyborze lub wyznaczeniu członków specjalnego zespołu negocjacyjnego należy zapewnić możliwie zrównoważoną reprezentację mężczyzn i kobiet.

Art. 40. 1. Na każdą grupę pracowników zatrudnionych w danym państwie członkowskim, obejmującą 10% liczby pracowników zatrudnionych ogółem w podmiotach uczestniczących oraz zainteresowanych spółkach zależnych i zakładach we wszystkich państwach członkowskich, przypada jedno miejsce w specjalnym zespole negocjacyjnym.

1. W przypadku gdy liczba pracowników zatrudnionych w danym państwie członkowskim jest mniejsza od liczby stanowiącej 10% liczby pracowników zatrudnionych ogółem, to jedno miejsce w specjalnym zespole negocjacyjnym przypada w tym państwie na grupę pracowników liczącą mniej niż 10% liczby pracowników zatrudnionych ogółem.

2. W przypadku gdy liczba pracowników zatrudnionych w danym państwie członkowskim jest większa od liczby stanowiącej 10% liczby pracowników zatrudnionych ogółem, to jedno miejsce w specjalnym zespole negocjacyjnym przypada na każdą następną grupę pracowników rozpoczynającą tworzenie kolejnej grupy pracowników liczącej 10% liczby pracowników zatrudnionych ogółem.

3. W przypadku gdy SCE jest tworzona w drodze połączenia spółdzielni, w wyniku którego jedna lub więcej spółdzielni uczestniczących utraci z dniem rejestracji SCE osobowość prawną, pracownicy takiej spółdzielni mają prawo wyboru lub wyznaczenia zgodnie z prawem danego państwa członkowskiego dodatkowo jednego członka specjalnego zespołu negocjacyjnego, przy czym nie może to prowadzić do sytuacji, aby w składzie tego zespołu pracownicy takiej spółdzielni byli podwójnie reprezentowani.

4. Liczba dodatkowych członków specjalnego zespołu negocjacyjnego pochodzących z danego państwa członkowskiego nie może przekroczyć 20% członków tego zespołu wybranych lub wyznaczonych zgodnie z ust. 1-3.

5. Jeżeli liczba tracących osobowość prawną spółdzielni uczestniczących, o których mowa w ust. 4, przewyższa liczbę dostępnych dodatkowych miejsc, to dodatkowe miejsca przydziela się pracownikom tych spółdzielni w kolejności zmniejszającej się liczby pracowników zatrudnionych w każdej z tych spółdzielni.

Art. 41. 1. W przypadku gdy pracownicy podmiotu uczestniczącego, zainteresowanej spółki zależnej albo zakładu, mających wejść w skład SCE, są zatrudnieni w Rzeczypospolitej Polskiej u jednego pracodawcy, członków specjalnego zespołu negocjacyjnego wyznacza reprezentatywna zakładowa organizacja związkowa w rozumieniu art. 241^{25a} § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.⁹⁾), zwanej dalej „Kodeksem pracy”. Przepisy art. 241^{25a} § 3-5 Kodeksu pracy stosuje się odpowiednio. W przypadku braku takiej organizacji, członków specjalnego zespołu negocjacyjnego wybiera zebranie załogi.

1. W przypadku gdy u jednego pracodawcy działa więcej niż jedna reprezentatywna zakładowa organizacja związkowa, organizacje te wyznaczają wspólnie członków specjalnego zespołu negocjacyjnego.

2. Podmiot uczestniczący oraz zainteresowana spółka zależna albo zakład określa termin wyznaczenia członków specjalnego zespołu negocjacyjnego w trybie, o którym mowa w ust. 1 i 2.

3. Jeżeli porozumienie między reprezentatywnymi zakładowymi organizacjami związkowymi, o których mowa w ust. 2, nie zostanie osiągnięte, członków specjalnego zespołu negocjacyjnego wybiera zebranie załogi spośród kandydatów zgłoszonych przez reprezentatywne zakładowe organizacje związkowe. W przypadku gdy reprezentatywne zakładowe organizacje związkowe nie zgłoszą kandydatów, członków specjalnego zespołu negocjacyjnego wybiera zebranie załogi.

2. Członkami specjalnego zespołu negocjacyjnego mogą zostać przedstawiciele organizacji związkowej reprezentatywnej w rozumieniu art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Dz. U. Nr 100, poz. 1080, z późn. zm.¹⁰⁾) niebędący pracownikami podmiotu uczestniczącego, zainteresowanej spółki zależnej lub zakładu, rekomendowani przez tę organizację.

5. Większość w specjalnym zespole negocjacyjnym powinni stanowić pracownicy podmiotów uczestniczących, zainteresowanych spółek zależnych lub zakładów.

6. Organizacje związkowe, o których mowa w ust. 5, mogą delegować swoich przedstawicieli do uczestniczenia w czynnościach związanych z przeprowadzeniem wyborów członków specjalnego zespołu negocjacyjnego.

Art. 42. 1. Wybory członków specjalnego zespołu negocjacyjnego organizuje podmiot uczestniczący, spółka zależna lub kierownictwo zakładu, powiadamiając pracowników, zakładowe organizacje związkowe oraz organizacje związkowe, o których mowa w art. 41 ust. 5, o terminie i sposobie

ich przeprowadzenia nie później niż na 14 dni przed dniem wyborów, w sposób przyjęty u danego pracodawcy.

2. Wybory są bezpośrednie i odbywają się w głosowaniu tajnym. Uchwały o wyborze członków specjalnego zespołu negocjacyjnego są podejmowane zwykłą większością głosów.

2. Wybory są ważne, jeżeli uczestniczyło w nich co najmniej 50% pracowników.

3. W przypadku gdy w wyborach nie uczestniczyło co najmniej 50% pracowników, po upływie miesiąca od dnia wyborów przeprowadza się ponowne wybory, które są ważne bez względu na liczbę uczestniczących w nich pracowników.

Art. 43. 1. W skład specjalnego zespołu negocjacyjnego wchodzi kandydaci, którzy otrzymają kolejno największą liczbę głosów.

2. W przypadku gdy kandydaci otrzymają równą liczbę głosów, a liczba miejsc pozostających do obsadzenia jest mniejsza od liczby tych kandydatów, wyboru członka specjalnego zespołu negocjacyjnego dokonuje ponownie zebranie załogi spośród tych kandydatów.

Art. 44. 1. W przypadku gdy pracownicy podmiotów, spółek i zakładów, o których mowa w art. 41 ust. 1, są zatrudnieni u więcej niż jednego pracodawcy, podmioty uczestniczące, zarejestrowane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, dokonują podziału przypadających zatrudnionym w Rzeczypospolitej Polskiej pracownikom miejsc w specjalnym zespole negocjacyjnym między poszczególnych pracodawców, stosownie do wielkości zatrudnienia w każdym z nich, tak aby w miarę możliwości z każdego podmiotu uczestniczącego był wyznaczony lub wybrany co najmniej jeden członek specjalnego zespołu negocjacyjnego.

1. Do powołania członków specjalnego zespołu negocjacyjnego u poszczególnych pracodawców stosuje się przepisy art. 41-43.

2. Członkowie specjalnego zespołu negocjacyjnego reprezentują ogół pracowników zatrudnionych u podmiotów uczestniczących, w spółkach i zakładach, o których mowa w art. 41 ust. 1.

Art. 45. 1. Mandat członka specjalnego zespołu negocyjnego będącego pracownikiem podmiotu uczestniczącego, spółki zależnej lub zakładu mających wejść w skład SCE wygasa w razie ustania stosunku pracy lub zrzeczenia się funkcji.

1. Mandat członka specjalnego zespołu negocyjnego będącego przedstawicielem reprezentatywnej organizacji związkowej, o której mowa w art. 41 ust. 5, wygasa w razie jego śmierci, zrzeczenia się funkcji lub cofnięcia rekomendacji przez tę organizację.

2. W razie wygaśnięcia mandatu członka specjalnego zespołu negocyjnego, skład tego zespołu uzupełnia się odpowiednio w trybie określonym w art. 41 i 42.

Art. 46. Podmioty uczestniczące, zarejestrowane w Rzeczypospolitej Polskiej, niezwłocznie udostępniają imienny wykaz osób wyznaczonych lub wybranych na członków specjalnego zespołu negocyjnego podmiotom uczestniczącym z innych państw członkowskich.

Rozdział 2

Porozumienie w sprawie zaangażowania pracowników w spółdzielni europejskiej

Art. 47. 1. W terminie 14 dni od dnia powołania specjalnego zespołu negocyjnego, podmioty uczestniczące zwołują pierwsze zebranie tego zespołu w celu zawarcia porozumienia, określającego zasady zaangażowania pracowników w SCE, zwanego dalej „porozumieniem”.

1. Specjalny zespół negocyjny wybiera ze swojego grona przewodniczącego oraz uchwała wewnętrzny regulamin.

2. Przy wykonywaniu zadań specjalny zespół negocyjny może korzystać z pomocy powołanych przez siebie ekspertów.

3. Na wniosek specjalnego zespołu negocyjnego eksperci mogą uczestniczyć w negocjacjach w charakterze doradców tego zespołu.

Art. 48. Podmioty uczestniczące są obowiązane do bieżącego przedstawiania specjalnemu zespołowi negocyjnemu informacji o planach i przebiegu tworzenia SCE do dnia jej rejestracji.

Art. 49. Koszty związane z utworzeniem i działalnością specjalnego zespołu negocyjnego ponoszą podmioty uczestniczące na zasadach określonych w zawartym przez nie porozumieniu.

Art. 50. 1. W przypadku niezawarcia porozumienia:

- 1) koszty podróży służbowych członków specjalnego zespołu negocyjnego w związku z uczestnictwem w zespole ponosi podmiot uczestniczący, jeżeli członek zespołu jest jego pracownikiem albo pracownikiem jego spółki zależnej lub zakładu, albo też osobą niebędącą pracownikiem, wyznaczoną lub wybraną do zespołu przez pracowników jednej z tych jednostek organizacyjnych;
- 2) pozostałe koszty ponoszą podmioty uczestniczące proporcjonalnie do liczby zatrudnionych pracowników, włączając pracowników zatrudnionych przez ich spółki zależne i zakłady.

1. Jeżeli specjalny zespół negocyjny korzysta z pomocy ekspertów, obowiązek pokrycia kosztów ogranicza się do kosztów pomocy udzielonej przez jednego eksperta, chyba że podmioty uczestniczące i specjalny zespół negocyjny postanowią inaczej.

Art. 51. 1. Specjalny zespół negocyjny podejmuje decyzje w drodze uchwały, bezwzględną większością głosów, pod warunkiem że większość ta oznacza większość reprezentowanych pracowników, z zastrzeżeniem art. 52 ust. 1 i 2 oraz art. 57 ust. 2.

1. Każdemu członkowi specjalnego zespołu negocyjnego przysługuje jeden głos.

2. Liczbę pracowników reprezentowanych przez każdego z członków specjalnego zespołu negocjacyjnego, wybranych przez pracowników tego samego podmiotu uczestniczącego lub tej samej zainteresowanej spółki zależnej lub zakładu, ustala się przez podzielenie liczby pracowników zatrudnionych w tym podmiocie uczestniczącym, w zainteresowanej spółce zależnej i zakładzie w danym państwie członkowskim na dzień głosowania przez liczbę członków specjalnego zespołu negocjacyjnego wyznaczonych lub wybranych w tych podmiotach uczestniczących, spółkach i zakładach. W pozostałych przypadkach członek reprezentuje pracowników podmiotu uczestniczącego, zainteresowanej spółki zależnej lub zakładu, w których został wybrany.

Art. 52. 1. W przypadku gdy SCE ma być utworzona przez połączenie spółdzielni, jeżeli uprawnienie do uczestnictwa przysługuje co najmniej jednej czwartej ogólnej liczby pracowników spółdzielni uczestniczących, wyrażenie zgody w porozumieniu na ograniczenie uprawnień do uczestnictwa pracowników SCE w porównaniu z poziomem tych uprawnień w spółdzielniach uczestniczących wymaga większości dwóch trzecich głosów członków specjalnego zespołu negocjacyjnego, reprezentujących co najmniej dwie trzecie ogólnej liczby pracowników, w tym głosów członków reprezentujących pracowników zatrudnionych co najmniej w dwóch państwach członkowskich.

1. Przepis ust. 1 stosuje się również w przypadku, gdy SCE ma być utworzona w inny sposób niż przez połączenie, jeżeli uprawnienie do uczestnictwa przysługuje co najmniej połowie ogólnej liczby pracowników podmiotów uczestniczących.

2. Przez ograniczenie uprawnień do uczestnictwa rozumie się obniżenie liczby członków w radzie nadzorczej albo radzie administrującej SCE, w porównaniu z najwyższą ich liczbą w tych organach podmiotów uczestniczących.

Art. 53. 1. Negocjacje prowadzone przez specjalny zespół negocjacyjny z podmiotami uczestniczącymi w celu zawarcia porozumienia mogą trwać przez okres do sześciu miesięcy od dnia zwołania pierwszego zebrania zespołu.

1. Strony negocjacji mogą wspólnie zdecydować o przedłużeniu ich trwania do roku.

Art. 54. Specjalny zespół negocjacyjny oraz podmioty uczestniczące prowadzą negocjacje w dobrej wierze w sposób zmierzający do zawarcia porozumienia.

Art. 55. W przypadku wystąpienia trudności w negocjacjach, strony mogą powołać mediatora, do którego stosuje się odpowiednio przepisy art. 11 i art. 11¹ ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o rozwiązywaniu sporów zbiorowych (Dz. U. Nr 55, poz. 236, z późn. zm.¹¹⁾), jeżeli statutowa siedziba SCE ma być zarejestrowana w Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 56. 1. Podmioty uczestniczące oraz specjalny zespół negocjacyjny zawierają porozumienie w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

1. Porozumienie podpisują osoby upoważnione do składania oświadczeń woli w imieniu podmiotów uczestniczących oraz przewodniczący specjalnego zespołu negocjacyjnego i co najmniej jeden członek tego zespołu.

2. Porozumienie dotyczy wszystkich pracowników SCE.

Art. 57. 1. Specjalny zespół negocjacyjny może podjąć uchwałę o niepodejmowaniu negocjacji lub o ich zakończeniu bez zawarcia porozumienia. Specjalny zespół negocjacyjny niezwłocznie zawiadamia podmioty uczestniczące o treści tej uchwały. W przypadku podjęcia uchwały o niepodejmowaniu negocjacji lub o ich zakończeniu bez zawarcia porozumienia nie stosuje się przepisów rozdziału 3 niniejszego działu.

1. Do podjęcia uchwały o niepodejmowaniu negocjacji lub o ich zakończeniu bez zawarcia porozumienia jest wymagana większość dwóch trzecich głosów członków specjalnego zespołu negocjacyjnego reprezentujących co najmniej dwie trzecie liczby pracowników, w tym głosów członków reprezentujących pracowników zatrudnionych w co najmniej dwóch państwach członkowskich.

2. W przypadku podjęcia uchwały, o której mowa w ust. 1, wobec pracowników zatrudnionych w SCE stosuje się przepisy danego państwa członkowskiego dotyczące konsultacji i informowania pracowników.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się w przypadku utworzenia SCE w drodze przekształcenia, jeżeli w spółdzielni, która ma być przekształcana, jest zapewnione uczestnictwo pracowników.

4. Specjalny zespół negocjacyjny zbiera się ponownie na pisemny wniosek co najmniej 10% pracowników zatrudnionych w SCE, jej spółkach zależnych i zakładach lub ich przedstawicieli – po dwóch latach od podjęcia uchwały, o której mowa w ust. 1, chyba że specjalny zespół negocjacyjny i SCE ustalą krótszy termin. W przypadku nieosiągnięcia porozumienia w wyniku ponownych negocjacji nie stosuje się przepisów rozdziału 3 niniejszego działu.

5. Do SCE będącej przedsiębiorstwem o zasięgu wspólnotowym lub przedsiębiorstwem kontrolującym grupę przedsiębiorstw o zasięgu wspólnotowym, w rozumieniu odpowiednio art. 2 pkt 3 i 4 ustawy o europejskich radach zakładowych, nie stosuje się przepisów tej ustawy, chyba że specjalny zespół negocjacyjny podejmie uchwałę, o której mowa w ust. 1.

Art. 58. 1. Porozumienie określa w szczególności:

- 0) zakres jego stosowania;
- 0) skład, liczbę i podział miejsc w organie przedstawicielskim, który będzie partnerem właściwego organu SCE w zakresie wykonywania uprawnień do informacji i konsultacji, przysługujących pracownikom SCE, jej spółek zależnych i zakładów;
- 0) funkcje organu przedstawicielskiego oraz sposób informowania tego organu i konsultacji z nim;
- 0) częstotliwość zebrań organu przedstawicielskiego;
- 0) przyznane organowi przedstawicielskiemu środki finansowe i materialne;

- 0) w przypadku ustanowienia jednego lub więcej sposobów informacji i konsultacji – zamiast powoływania organu przedstawicielskiego – tryb wyłaniania przedstawicieli pracowników w celu stosowania tych sposobów informacji i konsultacji oraz środki ich wdrożenia;
- 0) w przypadku ustanowienia zasad uczestnictwa – treść tych zasad z uwzględnieniem liczby członków w radzie nadzorczej albo radzie administrującej SCE, których pracownicy będą mieli prawo wybrać, wyznaczyć lub rekomendować, albo liczby członków, których wyznaczeniu pracownicy będą mieli prawo się sprzeciwić, procedury wpływania pracowników na skład tych organów oraz uprawnienia członków reprezentujących pracowników;
- 0) dzień wejścia w życie porozumienia, czas jego trwania, przypadki, kiedy porozumienie może być ponownie negocjowane, i procedury negocjacji.

9. Porozumienie może zawierać ustalenia dotyczące uprawnienia pracowników do uczestnictwa z prawem głosu w walnym zgromadzeniu lub w zebraniach sekcji lub sektorowym, o ile zostaną spełnione warunki określone w art. 59 ust. 4 rozporządzenia.

10. Do treści porozumienia nie stosuje się przepisów rozdziału 3 niniejszego działu, chyba że strony postanowią inaczej.

Art. 59. W SCE, która ma być utworzona w drodze przekształcenia, określony porozumieniem poziom zaangażowania pracowników nie może być niższy od poziomu zaangażowania w spółdzielni przekształcanej.

Rozdział 3

Zasady standardowe zaangażowania pracowników w spółdzielni europejskiej

Art. 60. Zasady standardowe zaangażowania pracowników w SCE, określone w niniejszym rozdziale, stosuje się od dnia jej rejestracji, w przypadku gdy:

- 2) podmioty uczestniczące i specjalny zespół negocjacyjny tak postanowią albo
- 3) porozumienie nie zostanie zawarte w terminie określonym w art. 53 i:
  - a) właściwe organy podmiotów uczestniczących zdecydują o stosowaniu tych zasad i tym samym o kontynuowaniu postępowania rejestracyjnego i
  - b) specjalny zespół negocjacyjny nie podejmie uchwały, o której mowa w art. 57 ust. 1.

Art. 61. Zasady standardowe uczestnictwa w SCE stosuje się wyłącznie w przypadkach:

- 2) utworzenia SCE w drodze przekształcenia spółdzielni, jeżeli zgodnie z prawem państwa członkowskiego przepisy odnoszące się do uczestnictwa w radzie nadzorczej albo radzie administrującej spółdzielni miały zastosowanie do spółdzielni przekształconej w SCE;
- 3) utworzenia SCE w drodze połączenia, gdy:
  - a) przed dniem rejestracji SCE jedna lub więcej form uczestnictwa były stosowane w jednej lub więcej spółdzielniach uczestniczących, obejmujących co najmniej 25% łącznej liczby pracowników we wszystkich spółdzielniach uczestniczących, albo

- b) przed dniem rejestracji SCE jedna lub więcej form uczestnictwa były stosowane w jednej lub więcej spółdzielniach uczestniczących, obejmujących mniej niż 25% łącznej liczby pracowników we wszystkich spółdzielniach uczestniczących, o ile specjalny zespół negocjacyjny tak postanowi. Specjalny zespół negocjacyjny podejmuje decyzję w tej sprawie po upływie terminu, o którym mowa w art. 53, lub przed upływem tego terminu, jeżeli strony zgodnie oświadczą, że negocjacje nad zawarciem porozumienia zakończyły się niepowodzeniem;
- 2) utworzenia SCE w inny sposób niż określony w pkt 1 i 2, gdy:
- b) przed dniem rejestracji SCE jedna lub więcej form uczestnictwa były stosowane w jednym lub więcej podmiotów uczestniczących, obejmujących co najmniej 50% łącznej liczby pracowników we wszystkich podmiotach uczestniczących, albo
  - c) przed dniem rejestracji SCE jedna lub więcej form uczestnictwa były stosowane w jednym lub więcej podmiotów uczestniczących, obejmujących mniej niż 50% łącznej liczby pracowników we wszystkich podmiotach uczestniczących, o ile specjalny zespół negocjacyjny tak postanowi. Specjalny zespół negocjacyjny podejmuje decyzję w tej sprawie po upływie terminu, o którym mowa w art. 53, lub przed upływem tego terminu, jeżeli strony zgodnie oświadczą, że negocjacje nad zawarciem porozumienia zakończyły się niepowodzeniem.

Art. 62. 1. Jeżeli w podmiotach uczestniczących występuje więcej niż jedna forma uczestnictwa, specjalny zespół negocjacyjny po upływie terminu, o którym mowa w art. 53, lub przed upływem tego terminu, jeżeli strony zgodnie

oświadczą, że negocjacje nad zawarciem porozumienia zakończyły się niepowodzeniem, dokonuje wyboru, która z form znajdzie zastosowanie w SCE.

3. Specjalny zespół negocjacyjny jest obowiązany poinformować podmioty uczestniczące o tym, która z form uczestnictwa znajdzie zastosowanie w SCE.

4. W przypadku niepodjęcia przez specjalny zespół negocjacyjny decyzji w sprawie wyboru jednej z form uczestnictwa zgodnie z ust. 1, o wyborze formy uczestnictwa decyduje organ przedstawicielski w ciągu 30 dni od dnia rejestracji SCE.

Art. 63. Organ przedstawicielski składa się z pracowników SCE oraz jej spółek zależnych i zakładów, wyznaczonych lub wybranych spośród pracowników przez przedstawicieli pracowników, a w razie ich braku – przez zebrania załóg.

Art. 64. 1. Członkowie organu przedstawicielskiego w liczbie ustalonej zgodnie z art. 40 ust. 1-3 są wyznaczani lub wybierani zgodnie z prawem państwa członkowskiego lub praktyką tego państwa. Przepis art. 39 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

3. Kadencja członków organu przedstawicielskiego trwa 4 lata.

4. Członkostwo w organie przedstawicielskim ustaje w przypadkach określonych w art. 45 ust. 1.

Art. 65. 1. Liczba członków organu przedstawicielskiego oraz podział miejsc w tym organie podlegają weryfikacji co 2 lata, stosownie do zmiany liczby pracowników zatrudnionych w SCE, jej spółkach zależnych i zakładach.

1. W przypadku wystąpienia istotnej zmiany liczby pracowników zatrudnionych w SCE, jej spółkach zależnych i zakładach, właściwy organ SCE zwraca się do przedstawicieli pracowników, a w razie ich braku – do pracowników zatrudnionych w poszczególnych państwach członkowskich, o dokonanie ponownego wyznaczenia lub wyboru członków organu przedstawicielskiego w liczbie określonej w art. 40 ust. 1-3.

2. Z dniem wyznaczenia lub wyboru nowych członków organu przedstawicielskiego kończy się kadencja członków organu

przedstawicielskiego pochodzących z państwa członkowskiego, którego dotyczą zmiany.

Art. 66. 1. Członkowie organu przedstawicielskiego reprezentujący pracowników zatrudnionych w Rzeczypospolitej Polskiej są wybierani lub wyznaczani w trybie określonym w art. 41 ust. 1-4 i 7 oraz art. 42-44.

1. Czynności prowadzące do wyboru członków organu przedstawicielskiego podejmuje się w ciągu miesiąca od dnia wystąpienia okoliczności, o których mowa w art. 60.

Art. 67. Organ przedstawicielski niezwłocznie zawiadamia właściwy organ SCE o swym składzie. Właściwy organ SCE przekazuje informację o składzie organu przedstawicielskiego właściwym organom spółek zależnych i kierownictwom zakładów.

Art. 68. Właściwy organ SCE niezwłocznie po otrzymaniu informacji o składzie organu przedstawicielskiego zwołuje zebranie organizacyjne, na którym:

- 2) następuje ukonstytuowanie się organu przedstawicielskiego;
- 3) organ przedstawicielski wybiera ze swojego składu przewodniczącego;
- 4) organ przedstawicielski uchwała wewnętrzny regulamin.

Art. 69. 1. W przypadku uzasadnionym liczebnością organu przedstawicielskiego, powołuje on ze swojego składu prezydium.

1. W skład prezydium wchodzi przewodniczący i dwóch członków. Osoby powołane do prezydium powinny pochodzić z różnych państw członkowskich.

2. Do zadań prezydium należy prowadzenie spraw bieżących.

Art. 70. Organ przedstawicielski podejmuje decyzje w drodze uchwały, bezwzględną większością głosów, z wyjątkiem przypadku, o którym mowa w art. 57 ust. 1, w sytuacji gdy organowi przedstawicielskiemu przysługują uprawnienia specjalnego zespołu negocjacyjnego zgodnie z art. 71 ust. 2.

Art. 71. 1. Organ przedstawicielski po upływie 4 lat od ukonstytuowania się rozważy, czy zasadne jest rozpoczęcie negocjacji z właściwym organem SCE w celu zawarcia porozumienia, o którym mowa w art. 47 ust. 1.

2. W przypadku podjęcia uchwały o rozpoczęciu negocjacji, o których mowa w ust. 1, organowi przedstawicielskiemu przysługują prawa i obowiązki specjalnego zespołu negocjacyjnego.

3. W przypadku niepodjęcia uchwały o rozpoczęciu negocjacji lub gdy upłynie termin, w którym negocjacje powinny zostać zakończone, stosuje się nadal przepisy rozdziału 3 niniejszego działu.

Art. 72. Organ przedstawicielski jest uprawniony do uzyskiwania informacji i prowadzenia konsultacji dotyczących SCE lub którejkolwiek z jej spółek zależnych albo zakładów, w tym mających siedzibę w innym państwie członkowskim niż siedziba statutowa SCE, jak również w sprawach wykraczających poza uprawnienia organów spółek podejmujących decyzje w danych państwach członkowskich.

Art. 73. 1. Właściwy organ SCE zwołuje co najmniej raz w roku spotkanie z organem przedstawicielskim w celu poinformowania o sytuacji gospodarczej i perspektywach SCE na podstawie sporządzanych okresowo sprawozdań. Informacje te właściwy organ SCE przekazuje również właściwym organom spółek zależnych i kierownictwom zakładów.

2. Uzyskiwane informacje oraz prowadzone konsultacje dotyczą w szczególności:

2) struktury SCE;

3) sytuacji gospodarczej i finansowej oraz przewidywanego rozwoju działalności, w tym produkcji, sprzedaży i inwestycji;

4) sytuacji i przewidywanych zmian w zatrudnieniu;

5) wprowadzenia istotnych zmian organizacyjnych;

6) wprowadzenia nowych metod pracy i procesów produkcji;

- 7) zmiany lokalizacji, łączenia, podziału oraz likwidacji przedsiębiorstw lub zakładów, albo ich istotnych części;
- 8) grupowych zwolnień.

2. Właściwy organ SCE dostarcza organowi przedstawicielskiemu program zebrań rady nadzorczej i zarządu SCE albo rady administrującej, jak również kopie dokumentów przedkładanych walnemu zgromadzeniu.

Art. 74. W przypadku wystąpienia nadzwyczajnych okoliczności mających istotny wpływ na sytuację pracowników, w szczególności w przypadku zmiany lokalizacji przedsiębiorstwa lub zakładu, przejścia przedsiębiorstwa lub zakładu na innego pracodawcę albo likwidacji przedsiębiorstwa lub zakładu oraz grupowych zwolnień, właściwy organ SCE jest obowiązany zawiadomić o tym organ przedstawicielski.

Art. 75. 1. Na wniosek organu przedstawicielskiego, a w przypadkach niecierpiących zwłoki na wniosek jego prezydium, właściwy organ SCE albo przedstawiciele innej właściwej struktury zarządzania w SCE, uprawnieni do samodzielnego podejmowania decyzji, są obowiązani spotkać się z organem przedstawicielskim lub jego prezydium w celu udzielenia informacji lub przeprowadzenia konsultacji dotyczących spraw mających istotne znaczenie dla interesów pracowniczych.

1. W spotkaniu, o którym mowa w ust. 1, organizowanym z udziałem prezydium, mogą uczestniczyć członkowie organu przedstawicielskiego reprezentujący pracowników bezpośrednio zainteresowanych sprawami będącymi przedmiotem udzielonych informacji lub przeprowadzanych konsultacji.

Art. 76. 1. Spotkanie, o którym mowa w art. 75 ust. 1, powinno być zorganizowane niezwłocznie.

1. Organ przedstawicielski lub jego prezydium mogą przedstawić na piśmie swoją opinię w sprawach będących przedmiotem konsultacji w czasie trwania spotkania lub w terminie 14 dni po jego zakończeniu.

2. Właściwy organ SCE przed podjęciem decyzji, której opinia dotyczy, rozpatruje tę opinię, a o jej uwzględnieniu albo nieuwzględnieniu zawiadamia wnioskodawcę.

3. W przypadku nieuwzględnienia opinii, organ przedstawicielski lub jego prezydium mają prawo do kolejnego spotkania z właściwym organem SCE, w celu osiągnięcia porozumienia w sprawie będącej przedmiotem konsultacji.

Art. 77. Spotkaniom, o których mowa w art. 73 i 75, przewodniczą na przemian przewodniczący organu przedstawicielskiego lub wskazany przez niego członek oraz osoba wskazana przez właściwy organ SCE.

Art. 78. 1. Organ przedstawicielski albo jego prezydium może poprzedzić każde spotkanie z właściwym organem SCE posiedzeniem we własnym gronie. W takim posiedzeniu prezydium mogą uczestniczyć członkowie organu przedstawicielskiego reprezentujący pracowników bezpośrednio zainteresowanych sprawami będącymi przedmiotem udzielonej informacji lub przeprowadzanych konsultacji.

1. Organ przedstawicielski albo prezydium mogą korzystać z pomocy wybranych przez siebie ekspertów.

Art. 79. Obowiązek organizowania spotkań oraz wysłuchania przedstawicieli pracowników nie ogranicza uprawnień decyzyjnych właściwego organu SCE.

Art. 80. Członkowie organu przedstawicielskiego informują, z zastrzeżeniem zachowania informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa, przedstawicieli pracowników w SCE oraz w jej spółkach zależnych i zakładach, a w braku przedstawicieli – pracowników, o treści informacji i wynikach konsultacji uzyskanych zgodnie z przepisami art. 73, 75 i 76.

Art. 81. Członkowie organu przedstawicielskiego w związku z wypełnianiem swoich zadań mają prawo do płatnego urlopu szkoleniowego w wymiarze nieprzekraczającym dwóch miesięcy w okresie kadencji. Za czas

urlopu szkoleniowego przysługuje wynagrodzenie obliczane jak za czas urlopu wypoczynkowego.

Art. 82. 1. Koszty związane z działalnością organu przedstawicielskiego, w szczególności koszty organizacji spotkań, zakwaterowania, wyżywienia, przejazdów, tłumaczeń oraz niezbędnych szkoleń ponosi SCE, chyba że właściwy organ SCE i organ przedstawicielski postanowią inaczej.

1. Jeżeli organ przedstawicielski korzysta z pomocy ekspertów, obowiązek pokrycia kosztów ogranicza się do kosztów pomocy udzielonej przez jednego eksperta, chyba że właściwy organ SCE i organ przedstawicielski postanowią inaczej.

2. Właściwy organ SCE ustala, w uzgodnieniu z organem przedstawicielskim, coroczny budżet organu przedstawicielskiego. W przypadku gdy budżet nie zostanie uzgodniony w terminie do końca roku kalendarzowego poprzedzającego dany rok budżetowy, właściwy organ SCE ustala go samodzielnie, z tym że powinien przeznaczyć na działalność organu przedstawicielskiego co najmniej kwotę wynikającą z pomnożenia liczby członków organu przedstawicielskiego przez wysokość trzykrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw z ostatniego kwartału roku poprzedzającego dany rok kalendarzowy, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Art. 83. 1. Pracownicy utworzonej SCE oraz pracownicy jej spółek zależnych i zakładów lub organ przedstawicielski mają prawo wyboru, wyznaczenia lub rekomendowania osób do rady nadzorczej albo rady administrującej SCE lub prawo wyrażenia sprzeciwu wobec wyznaczonych członków tych organów w liczbie równej najwyższej stosowanej liczbie występującej w podmiotach uczestniczących przed dniem rejestracji SCE.

1. Jeżeli przed rejestracją SCE utworzonej w drodze przekształcenia w spółdzielni przekształcanej stosowano rozwiązania dotyczące uczestnictwa w radzie nadzorczej albo radzie administrującej, rozwiązania te mają zastosowanie w SCE.

2. Jeżeli przed rejestracją SCE w żadnym z podmiotów uczestniczących nie stosowano rozwiązań dotyczących uczestnictwa, to w SCE nie ma obowiązku przyjęcia rozwiązań w tym zakresie.

Art. 84. 1. Podziału miejsc w radzie nadzorczej albo radzie administrującej SCE między pracowników z różnych państw członkowskich dokonuje organ przedstawicielski, proporcjonalnie do liczby pracowników zatrudnionych przez SCE, jej spółki zależne i zakłady w poszczególnych państwach członkowskich.

2. Jeżeli w wyniku podziału, o którym mowa w ust. 1, pracownicy zatrudnieni w jednym lub więcej państwach członkowskich nie mieliby swojego przedstawiciela w radzie nadzorczej albo radzie administrującej SCE, to organ przedstawicielski decyduje o przyznaniu jednego miejsca w tych organach SCE pracownikom z państwa pozbawionego reprezentacji, w następującej kolejności:

- 2) pracownikom zatrudnionym w państwie, w którym SCE ma swoją siedzibę statutową;
- 3) pracownikom zatrudnionym w państwie, w którym SCE, jej spółki zależne i zakłady zatrudniają największą liczbę pracowników.

3. Podziału miejsc, o których mowa w ust. 1, między pracowników zatrudnionych u poszczególnych pracodawców SCE, spółek zależnych i zakładów dokonuje organ przedstawicielski, proporcjonalnie do liczby zatrudnionych pracowników.

Art. 85. Organ przedstawicielski decyduje o sposobie rekomendowania przez pracowników osób do rady nadzorczej albo rady administrującej SCE lub wyrażania przez pracowników sprzeciwu wobec wyznaczenia określonej liczby członków tych organów – jeżeli takie formy uczestnictwa obowiązują w SCE.

Art. 86. Osoby reprezentujące w radzie nadzorczej albo radzie administrującej SCE pracowników zatrudnionych w Rzeczypospolitej Polskiej są wybierane w wyborach bezpośrednich i tajnych, przez zebrania ogólne załóg zakładów, zgodnie z przyjętymi w tych zakładach regulaminami.

Art. 87. Członkom rady nadzorczej albo rady administrującej SCE, wybranym, wyznaczonym lub rekomendowanym, zgodnie ze stosowanymi formami uczestnictwa, przysługują prawa i obowiązki, w tym prawo głosu, na równi z innymi członkami tych organów.

Dział 3

Procedura negocjacyjna mająca zastosowanie do spółdzielni europejskiej utworzonej wyłącznie przez osoby fizyczne lub przez jedną osobę prawną i osoby fizyczne

Art. 88. Do SCE utworzonej przez osoby fizyczne lub przez jedną osobę prawną i osoby fizyczne, które łącznie zatrudniają co najmniej 50 pracowników w co najmniej dwóch państwach członkowskich, stosuje się przepisy działu 2.

Art. 89. 1. Do SCE utworzonej wyłącznie przez osoby fizyczne lub przez jedną osobę prawną i osoby fizyczne, które łącznie zatrudniają mniej niż 50 pracowników lub zatrudniają 50 lub więcej pracowników tylko w jednym państwie członkowskim, nie stosuje się przepisów działu 2.

2. W SCE, o której mowa w ust. 1, stosuje się przepisy dotyczące informowania, konsultacji i uczestnictwa pracowników obowiązujące w państwie członkowskim statutowej siedziby SCE, mające zastosowanie do innych osób prawnych tego samego typu.

3. W spółkach zależnych i zakładach SCE, o której mowa w ust. 1, stosuje się przepisy dotyczące informowania, konsultacji i uczestnictwa pracowników obowiązujące w państwie członkowskim, w którym się znajdują, mające zastosowanie do innych osób prawnych tego samego typu.

Art. 90. W przypadku gdy w SCE, o której mowa w art. 89, pracownicy mieli prawo do uczestnictwa, to w razie przeniesienia jej statutowej siedziby do

innego państwa członkowskiego prawo to powinno być zapewnione co najmniej na tym samym poziomie.

Art. 91. W przypadku gdy po rejestracji SCE, o której mowa w art. 89, przynajmniej jedna trzecia ogólnej liczby pracowników tej SCE i jej spółek zależnych oraz zakładów, w co najmniej dwóch różnych państwach członkowskich wystąpi z takim wnioskiem lub gdy łączna liczba zatrudnionych wyniesie co najmniej 50 pracowników, stosuje się przepisy działu 2. W takich przypadkach SCE oraz jej spółkom zależnym lub zakładom przysługują uprawnienia podmiotów uczestniczących oraz zainteresowanych spółek zależnych lub zakładów.

Dział 4

Zakaz ujawniania informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstw

Art. 92. 1. Członkowie specjalnego zespołu negocjacyjnego, organu przedstawicielskiego, inni przedstawiciele pracowników, ustanowieni w trybie, o którym mowa w art. 58 ust. 1 pkt 6, eksperci oraz tłumacze są obowiązani do nieujawniania uzyskanych w związku z pełnioną funkcją informacji, co do których właściwy organ SCE zastrzegł obowiązek zachowania ich poufności.

1. Obowiązek nieujawniania uzyskanych informacji trwa również po zaprzestaniu pełnienia funkcji, chyba że właściwy organ inaczej określi zakres związania tajemnicą.

Art. 93. 1. W szczególnie uzasadnionych przypadkach właściwy organ SCE może odmówić udostępnienia informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa, których ujawnienie mogłoby, według obiektywnych kryteriów, poważnie zakłócić działalność SCE, jej spółki zależnej lub zakładu albo narazić je na znaczną szkodę.

2. W przypadku powzięcia wątpliwości, czy zastrzeżenie poufności informacji lub ich nieudostępnienie jest zgodne z art. 92 lub ust. 1, specjalny zespół negocjacyjny, organ przedstawicielski lub inni przedstawiciele pracowników, ustanowieni w trybie, o którym mowa w art. 58 ust. 1 pkt 6, mogą wystąpić do sądu rejonowego – sądu gospodarczego z wnioskiem o ustalenie, czy zastrzeżenie poufności informacji lub ich nieudostępnienie jest zgodne z art. 92 lub ust. 1, oraz zwolnienie z obowiązku zachowania poufności informacji lub o nakazanie udostępnienia informacji.

2. W sprawach, o których mowa w ust. 2, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o rozpoznawaniu spraw z zakresu przepisów o przedsiębiorstwach państwowych i o samorządzie załogi przedsiębiorstwa państwowego, z wyłączeniem art. 691¹ § 2 i art. 691⁷. Zdolność sądową w tych sprawach ma specjalny zespół negocjacyjny, organ przedstawicielski, inni przedstawiciele pracowników ustanowieni na podstawie porozumienia zawartego zgodnie z art. 58 ust. 1 pkt 6 oraz właściwy organ SCE.

Art. 94. 1. Sąd, działając na podstawie art. 93 ust. 2 i 3, na wniosek właściwego organu SCE lub z urzędu, może, w drodze postanowienia, w niezbędnym zakresie ograniczyć prawo wglądu do materiału dowodowego załączonego przez właściwy organ do akt sprawy w toku postępowania sądowego, jeżeli udostępnienie tego materiału groziłoby ujawnieniem informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa lub innych tajemnic podlegających ochronie na podstawie przepisów odrębnych.

1. Na postanowienie sądu ograniczające prawo wglądu do materiału dowodowego zażalenie nie przysługuje.

Art. 95. Przepisy art. 92-94 nie naruszają przepisów o ochronie informacji niejawnych oraz przepisów o innych tajemnicach chronionych prawem.

Dział 5

Ochrona praw pracowników w zakresie zaangażowania

Rozdział 1

Ochrona przedstawicieli pracowników

Art. 96. Pracodawca nie może wypowiedzieć ani rozwiązać stosunku pracy z pracownikiem będącym członkiem specjalnego zespołu negocjacyjnego, organu przedstawicielskiego albo przedstawicielem pracowników w radzie nadzorczej albo radzie administrującej SCE w czasie trwania mandatu oraz w okresie roku po jego wygaśnięciu bez zgody reprezentującej pracownika zakładowej organizacji związkowej, a jeżeli pracownik nie jest reprezentowany przez zakładową organizację związkową – bez zgody okręgowego inspektora pracy właściwego miejscowo dla siedziby pracodawcy.

Art. 97. Pracodawca nie może zmienić jednostronnie warunków pracy lub płacy na niekorzyść pracownika będącego członkiem specjalnego zespołu negocjacyjnego, organu przedstawicielskiego albo przedstawicielem pracowników w radzie nadzorczej albo radzie administrującej SCE w czasie trwania mandatu oraz w okresie roku po jego wygaśnięciu bez zgody reprezentującej pracownika zakładowej organizacji związkowej, a jeżeli pracownik nie jest reprezentowany przez zakładową organizację związkową – bez zgody okręgowego inspektora pracy właściwego miejscowo dla siedziby pracodawcy.

Art. 98. Pracownik, będący członkiem organów, o których mowa w art. 96, w związku z udziałem w pracach tych organów, ma prawo do zwolnienia od pracy zawodowej z zachowaniem prawa do wynagrodzenia na zasadach dotyczących członka zarządu zakładowej organizacji związkowej, określonych w art. 31 ust. 3 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 854, z późn. zm.¹²⁾).

Art. 99. Przepisy art. 96-98 stosuje się odpowiednio do przedstawicieli pracowników ustanowionych w trybie, o którym mowa w art. 58 ust. 1 pkt 6, innych niż członkowie organu przedstawicielskiego.

Rozdział 2

Środki zapobiegające nadużyciom

Art. 100. 1. Jeżeli po rejestracji nastąpią istotne zmiany w SCE, jej spółkach zależnych lub zakładach, dotyczące ich struktury, liczby pracowników, a w przypadku SCE również miejsca jej rejestracji, wskazujące na zamiar pozbawienia lub ograniczenia pod jakimkolwiek względem praw pracowników w zakresie zaangażowania, przeprowadza się negocjacje, których celem jest zawarcie porozumienia określającego zasady zaangażowania pracowników w SCE w zmienionych warunkach.

2. Z żądaniem podjęcia negocjacji występuje organ przedstawicielski.

3. Do negocjacji stosuje się przepisy rozdziału 2 działu 2 niniejszego tytułu, przy czym organowi przedstawicielskiemu przysługują prawa i obowiązki specjalnego zespołu negocjacyjnego, a SCE, jej spółkom zależnym lub zakładom – prawa i obowiązki podmiotów uczestniczących.

Art. 101. W przypadkach określonych w art. 60-62, do zaangażowania pracowników w zmienionych warunkach stosuje się przepisy rozdziału 3 działu 2 niniejszego tytułu w takim zakresie, w jakim zmiany zagrażają pozbawieniem lub ograniczeniem praw pracowników.

Tytuł IV

Przepisy porządkowe i karne

Art. 102. 1. Kto, będąc członkiem zarządu albo członkiem rady administrującej SCE, wbrew ciążącemu na nim obowiązkowi, dopuszcza do tego, że w tej SCE:

- 2) nie prowadzi się listy członków SCE zgodnie z przepisem art. 14 ust. 4 rozporządzenia,
- 3) nie zwołuje się walnego zgromadzenia,
- 4) nie poddaje się SCE lustracji,
- 5) osobie powołanej do lustracji odmawia się wyjaśnień lub udziela się wyjaśnień niezgodnych ze stanem faktycznym, nie dopuszcza się jej do pełnienia obowiązków lub nie przedkłada się stosownych dokumentów,
- 6) nie udostępnia się członkom SCE protokołu lustracji,
- 7) sądowi rejestrowemu nie przedstawia się wniosku o wyznaczenie biegłych rewidentów,
- 8) nie ogłasza się wzmianki o złożeniu opinii przez biegłego rewidenta w sądzie rejestrowym zgodnie z przepisem art. 312 § 7 Kodeksu spółek handlowych,

podlega grzywnie do 20 000 zł.

1. Tej samej karze podlega, kto, będąc członkiem zarządu, członkiem rady administrującej albo likwidatorem, dopuszcza do tego, że SCE przez czas dłuższy niż trzy miesiące wbrew prawu lub statutowi pozostaje bez rady administrującej w należyтым składzie.

Art. 103. Kto, będąc członkiem zarządu, członkiem rady administrującej albo likwidatorem SCE, dopuszcza do tego, że pisma i zamówienia handlowe lub inne pisma skierowane do oznaczonych osób nie zawierają wszystkich następujących danych:

- 2) firmy SCE, którą poprzedza albo po której następuje oznaczenie „SCE”, a w odpowiednich przypadkach również oznaczenie „z ograniczoną odpowiedzialnością”,
- 3) siedziby i adresu SCE,
- 4) oznaczenia sądu rejestrowego i numeru, pod którym SCE jest wpisana do rejestru,

podlega grzywnie do 10 000 zł.

Art. 104. W sprawach, o których mowa w art. 102-103, grzywnę nakłada sąd rejestrowy.

Art. 105. Kto, będąc członkiem zarządu, członkiem rady administrującej albo likwidatorem SCE, ogłasza dane nieprawdziwe albo przedstawia je organom SCE, władzom państwowym, członkom SCE lub lustratorowi,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 106. Kto zamieszcza nieprawdziwe dane albo dołącza nieprawdziwe oświadczenie do wniosku o wydanie zaświadczenia, o którym mowa w art. 29 ust. 2 rozporządzenia, albo zaświadczenia, o którym mowa w art. 7 ust. 8 rozporządzenia, albo do wniosku o wpis SCE do rejestru,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 107. Kto, biorąc udział w tworzeniu SCE lub będąc członkiem jej zarządu, członkiem rady nadzorczej, członkiem rady administrującej albo likwidatorem, działa na jej szkodę,

podlega karze pozbawienia wolności do 5 lat i grzywnie.

Art. 108. Kto, będąc członkiem zarządu, członkiem rady administrującej albo likwidatorem SCE, na których ciąży obowiązek zgłoszenia wniosku o upadłość SCE, nie zgłasza tego wniosku pomimo powstania warunków uzasadniających upadłość SCE,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 109. 1. Kto, będąc członkiem zarządu, członkiem rady administrującej albo likwidatorem SCE, dopuszcza do objęcia przez SCE własnych udziałów,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do 6 miesięcy.

2. Tej samej karze podlega, kto, będąc członkiem zarządu, członkiem rady administrującej albo likwidatorem SCE, dopuszcza do przyjęcia własnych udziałów SCE jako zabezpieczenia, w przypadku gdy SCE nie jest instytucją finansową przyjmującą własne udziały jako zabezpieczenie udzielonego kredytu.

Art. 110. 1. Kto, będąc członkiem zarządu albo członkiem rady administrującej SCE, dopuszcza do wydania udziałów SCE:

- 1) w zamian za zobowiązanie się członków do wykonywania pracy lub świadczenia usług,
- 2) po cenie niższej niż ich wartość nominalna,
- 3) niedostatecznie opłaconych,
- 4) przed zarejestrowaniem SCE,
- 5) w przypadku podwyższenia kapitału subskrybowanego – przed zarejestrowaniem podwyższenia,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

1. Tej samej karze podlega, kto, będąc członkiem zarządu albo członkiem rady administrującej SCE, dopuszcza do obniżenia kwoty kapitału subskrybowanego SCE poniżej 30 000 euro.

2. Wyrażone w euro wielkości przelicza się na walutę polską po średnim kursie ustalonym przez Narodowy Bank Polski.

Art. 111. 1. Kto, będąc członkiem właściwego organu SCE, podmiotu uczestniczącego, spółki zależnej albo kierownictwa zakładu, znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, niezależnie od miejsca statutowej siedziby SCE:

- 2) uniemożliwia lub utrudnia utworzenie specjalnego zespołu negocjacyjnego lub organu przedstawicielskiego, a w szczególności nie powiadamia uprawnionych organizacji związkowych o terminie i sposobie przeprowadzenia wyborów członków specjalnego zespołu negocjacyjnego,
- 3) uniemożliwia lub utrudnia działanie specjalnego zespołu negocjacyjnego lub organu przedstawicielskiego,
- 4) dyskryminuje członka specjalnego zespołu negocjacyjnego, członka organu przedstawicielskiego lub przedstawiciela pracowników w związku z pełnioną przez niego funkcją,

podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny.

1. Postępowanie w sprawach określonych w ust. 1 toczy się na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. Nr 106, poz. 1148, z 2003 r. Nr 109, poz. 1031 i Nr 213, poz. 2081, z 2004 r. Nr 128, poz. 1351 oraz z 2005 r. Nr 132, poz. 1103 i Nr 143, poz. 1203). W tych sprawach oskarżycielem publicznym jest inspektor pracy.

Tytuł V

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 112. W ustawie z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 17, poz. 209, z późn. zm.⁸⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 36 po pkt 8 dodaje się pkt 8a w brzmieniu:
„8a) spółdzielni europejskich,”;
- 2) w art. 38 po pkt 9a dodaje się pkt 9b w brzmieniu:
„9b) w przypadku spółdzielni europejskiej:
  - a) wysokość kapitału zakładowego (subskrybowanego), liczbę i wartość nominalną udziałów,
  - b) jeżeli członkowie wnoszą wkłady niepieniężne – zaznaczenie tej okoliczności, z podaniem wartości nominalnej objętych w zamian za nie udziałów; nie dotyczy to spółdzielni europejskiej przenoszącej siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
  - c) jeżeli statut wskazuje pismo przeznaczone do ogłoszeń spółdzielni europejskiej – oznaczenie tego pisma,
  - d) wzmiankę o uchwale o emisji obligacji,”;
- 3) w art. 39 po pkt 6 dodaje się pkt 7 w brzmieniu:
„7) oznaczenie dyrektorów wykonawczych spółdzielni europejskiej, a w przypadku wyboru przez spółdzielnię europejską systemu monistycznego – oznaczenie rady administrującej oraz osób wchodzących w jej skład.”;

4) w art. 44 ust. 1 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) dla spółki europejskiej, europejskiego zgrupowania interesów gospodarczych i spółdzielni europejskiej – wzmiankę o złożeniu planu przeniesienia siedziby, a w przypadku wykreślenia z uwagi na zmianę siedziby – informację o państwie, do którego przeniesiono siedzibę, i rejestrze, do którego wpisano podmiot.”.

Art. 113. W ustawie z dnia 5 kwietnia 2002 r. o europejskich radach zakładowych (Dz. U. Nr 62, poz. 556, z 2004 r. Nr 96, poz. 959 oraz z 2005 r. Nr 62, poz. 551) w art. 1 po ust. 4 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Przepisów ustawy nie stosuje się do przedsiębiorstw i grup przedsiębiorstw mających status spółdzielni europejskiej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia ..... o spółdzielni europejskiej (Dz. U. Nr ....., poz. ...), chyba że zachodzi przypadek, o którym mowa w przepisach art. 57 ust. 3 tej ustawy.”.

Art. 114. W ustawie z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. Nr 90, poz. 844, Nr 213, poz. 2081 i Nr 223, poz. 2217, z 2004 r. Nr 96, poz. 959 oraz z 2005 r. Nr 62, poz. 551) w art. 5 w ust. 5 po pkt 4b dodaje się pkt 4c w brzmieniu:

„4c) będącemu członkiem specjalnego zespołu negocjacyjnego, organu przedstawicielskiego lub przedstawicielem pracowników w spółdzielni europejskiej.”.

Art. 115. W ustawie z dnia 4 marca 2005 r. o europejskim zgrupowaniu interesów gospodarczych i spółce europejskiej (Dz. U. Nr 62, poz. 551 i Nr 183, poz. 1538) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 20 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. W przedmiocie wydania zaświadczenia, o którym mowa w art. 25 ust. 2 rozporządzenia 2157/2001, sąd rejestrowy orzeka postanowieniem, na które przysługuje apelacja. Do postępowania stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu rejestrowym ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.⁷⁾), zwanej dalej „Kodeksem postępowania cywilnego”.”;

2) w art. 52 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. W przedmiocie wydania zaświadczenia, o którym mowa w art. 8 ust. 8 rozporządzenia 2157/2001, sąd rejestrowy orzeka postanowieniem, na które przysługuje apelacja. Do postępowania stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu rejestrowym.”;

3) art. 56 otrzymuje brzmienie:

„Art. 56. 1. Na postanowienia sądu rejestrowego w sprawach wezwania do przywrócenia zgodności siedziby statutowej i zarządu głównego, zastosowania grzywien, ustanowienia kuratora, jego odwołania i odmowy jego odwołania przysługuje zażalenie.

2. Wniesienie zażalenia na postanowienie w sprawie wezwania do przywrócenia zgodności siedziby statutowej i zarządu głównego wstrzymuje bieg terminu wyznaczonego w celu usunięcia niezgodności.

3. Na postanowienie sądu w sprawie rozwiązania SE przysługuje apelacja.”;

4) w art. 66 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Wybory są bezpośrednie i odbywają się w głosowaniu tajnym. Uchwały o wyborze członków specjalnego zespołu negocjacyjnego są podejmowane zwykłą większością głosów.”;

5) w art. 123 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kto, będąc członkiem zarządu, członkiem rady administrującej lub dyrektorem wykonawczym SE, wbrew ciążącemu na nim obowiązкови, dopuszcza do tego, że w tej SE:

- 1) nie prowadzi się księgi akcyjnej zgodnie z przepisem art. 341 § 1 Kodeksu spółek handlowych,
  - 2) nie zwołuje się walnego zgromadzenia,
  - 3) osobie powołanej do rewizji odmawia się wyjaśnień lub nie dopuszcza się jej do pełnienia obowiązków,
  - 4) sądowi rejestrowemu nie przedstawia się wniosku o wyznaczenie biegłych rewidentów,
  - 5) nie ogłasza się wzmianki o złożeniu opinii przez biegłego rewidenta w sądzie rejestrowym zgodnie z przepisem art. 312 § 7 Kodeksu spółek handlowych,
- podlega grzywnie do 20 000 zł.”;

6) art. 124 otrzymuje brzmienie:

„Art. 124. Kto, będąc członkiem zarządu, członkiem rady administrującej lub dyrektorem wykonawczym albo likwidatorem SE, dopuszcza do tego, że pisma i zamówienia handlowe, o których mowa w art. 374 § 1 Kodeksu spółek handlowych, nie zawierają danych określonych w tym przepisie,

podlega grzywnie do 10 000 zł.”;

7) art. 129 otrzymuje brzmienie:

„Art. 129. Kto, będąc członkiem zarządu, członkiem rady administrującej lub dyrektorem wykonawczym albo likwidatorem SE, na których ciąży obowiązek zgłoszenia wniosku o upadłość SE, nie zgłasza tego wniosku pomimo powstania warunków uzasadniających upadłość SE według przepisów o postępowaniu upadłościowym i naprawczym,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.”.

8) art. 130 otrzymuje brzmienie:

„Art. 130. Kto, biorąc udział w tworzeniu SE lub będąc członkiem jej zarządu, członkiem rady nadzorczej, członkiem rady administrującej lub dyrektorem wykonawczym albo likwidatorem, działa na jej szkodę,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 5 i grzywnie.”;

9) art. 131 otrzymuje brzmienie:

„Art. 131. Kto, będąc członkiem zarządu, członkiem rady administrującej lub dyrektorem wykonawczym albo likwidatorem SE, dopuszcza do nabycia przez SE akcji własnych albo do brania ich w zastaw,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do 6 miesięcy.”;

10) art. 132 otrzymuje brzmienie:

„Art. 132. Kto, będąc członkiem zarządu, członkiem rady administrującej lub dyrektorem wykonawczym SE, dopuszcza do wydania dokumentów uprawniających do wykonywania praw z akcji:

- 1) niedostatecznie opłaconych,
- 2) przed zarejestrowaniem SE,
- 3) w przypadku podwyższenia kapitału zakładowego – przed zarejestrowaniem podwyższenia,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.”.

Tytuł VI

Przepis końcowy

Art. 116. Ustawa wchodzi w życie z dniem 18 sierpnia 2006 r.

---

¹⁾ Przepisy ustawy wykonują postanowienia rozporządzenia Rady nr 1435/2003/WE z dnia 22 lipca 2003 r. w sprawie statutu spółdzielni europejskiej (SCE) (Dz.Urz. WE L 207 z 18.08.2003) oraz wdrażają dyrektywę Rady 2003/72/WE z dnia 22 lipca 2003 r. uzupełniającą statut spółdzielni europejskiej w odniesieniu do zaangażowania pracowników (Dz.Urz. WE L 207 z 18.08.2003).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U z 2001 r. Nr 111, poz. 1195, z 2002 r. Nr 141, poz. 1178 i Nr 216, poz. 1824, z 2003 r. Nr 137, poz. 1303 i Nr 228, poz. 2260 oraz z 2004 r. Nr 91, poz. 870.

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 101, poz. 1178, z 2001 r. Nr 8, poz. 64 i Nr 100, poz. 1081, z 2002 r. Nr 169, poz. 1387 i Nr 241, poz. 2074 oraz z 2004 r. Nr 68, poz. 623 i Nr 146, poz. 1546.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 99, poz. 1001 oraz z 2005 r. Nr 122, poz. 1024 i Nr 233, poz. 1993.

- 5) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 102, poz. 1117, z 2003 r. Nr 49, poz. 408 i Nr 229, poz. 2276 oraz z 2005 r. Nr 132, poz. 1108, Nr 183, poz. 1538 i Nr 184, poz. 1539.
- 6) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 60, poz. 535, Nr 124, poz. 1152, Nr 139, poz. 1324 i Nr 229, poz. 2276, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 145, poz. 1535, Nr 146, poz. 1546 i Nr 213, poz. 2155 oraz z 2005 r. Nr 10, poz. 66, Nr 184, poz. 1539 i Nr 267, poz. 2252.
- 7) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1965 r. Nr 15, poz. 113, z 1974 r. Nr 27, poz. 157 i Nr 39, poz. 231, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 11, poz. 82 i Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1984 r. Nr 45, poz. 241 i 242, z 1985 r. Nr 20, poz. 86, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 4, poz. 21 i Nr 33, poz. 175, z 1990 r. Nr 14, poz. 88, Nr 34, poz. 198, Nr 53, poz. 306, Nr 55, poz. 318 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 22, poz. 92 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 12, poz. 53, z 1994 r. Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417 i Nr 141, poz. 692, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 43, poz. 189, Nr 73, poz. 350 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 270, Nr 54, poz. 348, Nr 75, poz. 471, Nr 102, poz. 643, Nr 117, poz. 752, Nr 121, poz. 769 i 770, Nr 133, poz. 882, Nr 139, poz. 934, Nr 140, poz. 940 i Nr 141, poz. 944, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 757, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 269 i 271, Nr 48, poz. 552 i 554, Nr 55, poz. 665, Nr 73, poz. 852, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191 i 1193 i Nr 122, poz. 1314, 1319 i 1322, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 49, poz. 508, Nr 63, poz. 635, Nr 98, poz. 1069, 1070 i 1071, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1368 i Nr 138, poz. 1546, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 26, poz. 265, Nr 74, poz. 676, Nr 84, poz. 764, Nr 126, poz. 1069 i 1070, Nr 129, poz. 1102, Nr 153, poz. 1271, Nr 219, poz. 1849 i Nr 240, poz. 2058, z 2003 r. Nr 41, poz. 360, Nr 42, poz. 363, Nr 60, poz. 535, Nr 109, poz. 1035, Nr 119, poz. 1121, Nr 130, poz. 1188, Nr 139, poz. 1323, Nr 199, poz. 1939 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 9, poz. 75, Nr 11, poz. 101, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 871, Nr 93, poz. 891, Nr 121, poz. 1264, Nr 162, poz. 1691, Nr 169, poz. 1783, Nr 172, poz. 1804, Nr 204, poz. 2091, Nr 210, poz. 2135 i Nr 236, poz. 2356 oraz z 2005 r. Nr 13, poz. 98, Nr 22, poz. 185, Nr 86, poz. 732, Nr 122, poz. 1024, Nr 143, poz. 1199, Nr 150, poz. 1239, Nr 169, poz. 1413, Nr 172, poz. 1438, Nr 178, poz. 1478, Nr 183, poz. 1538 i Nr 267, poz. 2258 oraz z 2006 r. Nr 12, poz. 66 i Nr 66, poz. 466.
- 8) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 110, poz. 1189, z 2002 r. Nr 1, poz. 2 i Nr 113, poz. 984, z 2003 r. Nr 49, poz. 408, Nr 60, poz. 535, Nr 96, poz. 874, Nr 217, poz. 2125, Nr 228, poz. 2256 i Nr 229, poz. 2276, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 173, poz. 1808 i Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 62, poz. 551 i Nr 86, poz. 732.
- 9) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 99, poz. 1152, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1805, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 135, poz. 1146, Nr 196, poz. 1660, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 166, poz. 1608 i Nr 213, poz. 2081, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252 i Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 r. Nr 10, poz. 71, Nr 68, poz. 610, Nr 86, poz. 732 i Nr 67, poz. 1398.
- 10) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1793 i 1800, z 2002 r. Nr 10, poz. 89 i Nr 240, poz. 2056 oraz z 2004 r. Nr 240, poz. 2407.
- 11) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 82, poz. 518 i Nr 88, poz. 554, z 1999 r. Nr 72, poz. 802, z 2000 r. Nr 107, poz. 1127, z 2002 r. Nr 74, poz. 676 oraz z 2004 r. Nr 240, poz. 2407.
- 12) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 100, poz. 1080 i Nr 128, poz. 1405, z 2002 r. Nr 135, poz. 1146 i Nr 240, poz. 2052, z 2003 r. Nr 213, poz. 2081 oraz z 2004 r. Nr 240, poz. 2407.

UZASADNIENIE

1. Uwagi ogólne

Podstawowym celem projektu ustawy jest wypełnienie przez Rzeczpospolitą Polską obowiązków wynikających z rozporządzenia Rady nr 1435/2003/WE w sprawie statutu spółdzielni europejskiej (SCE) oraz dyrektywy Rady 2003/72/WE uzupełniającej przywołane rozporządzenie w odniesieniu do zaangażowania pracowników. Rozporządzenie to wejdzie w życie w dniu 18 sierpnia 2006 r.

Rozporządzenie stanowi przykład jednolitego prawa unijnego, które nie wymaga ratyfikacji ani opublikowania w Dzienniku Ustaw, a jego przepisy znajdują bezpośrednie zastosowanie we wszystkich państwach członkowskich.

Jednakże z uwagi na charakter materii regulowanej przez rozporządzenie, stosowanie jego przepisów wymaga wydania ustawy uzupełniającej odpowiednio przepisy rozporządzenia, zgodnie ze wskazaniem zawartymi w samym rozporządzeniu. Poza przepisami, które mają zapewnić sprawne funkcjonowanie SCE w państwach członkowskich, rozporządzenie zawiera szereg norm upoważniających ustawodawców krajowych do wypełniania „luk” pozostawionych przez jednolite prawo unijne, a także do stanowienia odstępstw od standardowych rozwiązań przewidzianych w tym akcie prawnym. Należy zwrócić uwagę, że przepisy ustawy uzupełniającej jednolite prawo unijne nie mogą zawierać powtórzeń postanowień rozporządzenia, a także definiować pojęć prawa europejskiego, chociażby zawierały one pojęcia (nazwy) niedookreślone. Zgodnie z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, „dookreślenie” przepisów jednolitego prawa unijnego przez ustawodawców krajowych prowadziłoby do naruszenia jednolitości (spójności) rozporządzeń. Konsekwencją tego stanu rzeczy jest konieczność analizy przepisów projektu ustawy w ścisłym powiązaniu z treścią samego rozporządzenia.

Przedkładany projekt ustawy preferuje ułatwienia działalności SCE przy jednoczesnym wprowadzeniu kilku rozwiązań chroniących bezpieczeństwo obrotu.

2. Utworzenie spółdzielni europejskiej

Rozporządzenie Rady nr 1435/2003/WE zawiera zamknięty katalog sposobów utworzenia SCE (art. 2 rozporządzenia), regulując przesłanki, jakie muszą spełniać podmioty uczestniczące w utworzeniu SCE, oraz regulując postępowanie w celu utworzenia SCE.

W przypadku utworzenia SCE przez osoby prawne, rozporządzenie w zasadzie dopuszcza do uczestnictwa w tworzeniu SCE jedynie osoby prawne mające siedzibę statutową oraz główny zarząd na terytorium Wspólnoty. Prawodawca europejski umożliwia jednak ustawodawcom krajowym zrezygnowanie z wymogu, aby osoba prawna uczestnicząca w założeniu SCE posiadała główny zarząd na terytorium Wspólnoty, jeżeli spełnione są warunki, określone w art. 2 ust. 2 rozporządzenia, tj. jeżeli ta osoba prawna posiada siedzibę statutową w tym państwie członkowskim oraz jest w sposób trwały i rzeczywisty powiązana z gospodarką jednego z państw członkowskich. W art. 7 projektu proponuje się skorzystanie z tego upoważnienia, mając na uwadze, że przyczyni się to do poszerzenia kręgu podmiotów, które będą mogły tworzyć spółdzielnie europejskie z siedzibą w Polsce, umożliwiając tym samym również inwestorom spoza obszaru Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego wykorzystanie formy prawnej SCE dla działalności w Polsce. Ponadto wpłynie to na zwiększenie konkurencyjności polskiej odmiany SCE w zakresie wyboru przez inwestora zagranicznego miejsca jego działalności inwestycyjnej.

Rozporządzenie upoważnia prawodawcę krajowego do wprowadzenia przepisu, umożliwiającego wyrażenie sprzeciwu, motywowanego wyłącznie interesem publicznym, wobec połączenia w celu utworzenia SCE, przez określony organ państwowy (art. 21 rozporządzenia). Proponuje się skorzystanie z tego upoważnienia, ograniczając jednak możliwość zgłoszenia sprzeciwu do przypadku, gdy łącząca się spółdzielnia jest bankiem spółdzielczym (w rozumieniu art. 2 pkt 1 projektu), a tworzona SCE ma mieć siedzibę statutową za granicą (art. 8 projektu). Prawo zgłoszenia sprzeciwu wobec połączenia przysługuje wówczas właściwemu organowi nadzoru. Od zgłoszonego sprzeciwu można złożyć skargę do sądu administracyjnego.

Uregulowane w rozporządzeniu postępowanie połączeniowe ma charakter dwuetapowy w tym znaczeniu, że pierwszy jego etap, obejmujący czynności

dokonywane w łączącej się spółdzielni, podlega kontroli w zakresie legalności przez właściwy organ w państwie jej siedziby, który po przeprowadzeniu kontroli ma wystawić odpowiednie zaświadczenie. Stanowi ono ostateczne i nieodwołalne potwierdzenie legalności postępowania oraz podstawę do jego kontynuacji w państwie członkowskim, w którym SCE ma mieć siedzibę statutową. Rozporządzenie (art. 78 ust. 2) nakłada na państwa członkowskie obowiązek wyznaczenia organu uprawnionego do przeprowadzenia kontroli i wystawienia zaświadczenia – może nim być sąd, notariusz albo organ administracyjny. W projekcie przewiduje się przyznanie tej kompetencji sądowi rejestrowemu właściwemu według siedziby statutowej spółdzielni uczestniczącej w założeniu SCE przez połączenie (art. 4 ust. 2 projektu).

Proponuje się w projekcie, aby wniosek o wystawienie zaświadczenia nie mógł zostać złożony przed upływem terminu przewidzianego w art. 42 § 6 i 7 Prawa spółdzielczego dla zaskarżenia uchwały o połączeniu (art. 9 ust. 1 projektu). Dopiero po upływie tego terminu możliwe jest stwierdzenie, czy i na jakiej podstawie uchwała ta została zaskarżona. Samo zaskarżenie uchwały nie powinno jednakże stanowić bezwzględnej przesłanki negatywnej dla złożenia wniosku i wystawienia zaświadczenia. Sąd rejestrowy może wydać przedmiotowe zaświadczenie, jeżeli zostanie uprawdopodobnione, że wytoczenie powództwa o uchylenie uchwały albo o stwierdzenie jej nieważności albo nieistnienia (zob. art. 42 § 2, 3 i 7 Prawa spółdzielczego) jest oczywiście bezzasadne. Ocena, czy przesłanka ta jest spełniona, należeć będzie do sądu rejestrowego. Zaproponowane rozwiązanie ma zapobiegać negatywnym skutkom tzw. szantażu korporacyjnego, występującego niestety także w polskiej praktyce, polegającego na bezpodstawnym zaskarżaniu uchwał w ważnych dla spółdzielni sprawach w celu uzyskania osobistych korzyści. Przewiduje się jednak uwzględnienie uzasadnionych interesów skarżącego w przypadku, gdyby po wystawieniu zaświadczenia postępowanie toczące się przed sądem właściwym do rozpoznania sprawy doprowadziło, wbrew ocenie dokonanej przez sąd rejestrowy, do uchylenia, stwierdzenia nieważności albo nieistnienia uchwały połączeniowej. Z uwagi na nieodwołalny charakter zaświadczenia, proponuje się w takim przypadku przyznanie członkowi spółdzielni, który poniósł szkodę w wyniku dokonania wpisów na podstawie uchwały uznanej za nieważną lub uchylonej, roszczenia odszkodowawczego wobec powstałej SCE, które nie wymaga udowodnienia winy członków jej organów (art. 9 ust. 3 projektu).

W celu zapobieżenia wątpliwościom, jakie mogłyby powstać w praktyce co do charakteru postępowania mającego na celu wydanie zaświadczenia, projekt przewiduje w tym względzie odpowiednie stosowanie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu rejestrowym (art. 9 ust. 4).

Jednym ze sposobów utworzenia SCE jest przekształcenie się w nią spółdzielni podlegającej wyłącznie prawu krajowemu. Zawarta w art. 35 rozporządzenia regulacja postępowania przekształceniowego zawiera jednak szereg „luk”, dla których usunięcia należy odwołać się, na podstawie art. 8 rozporządzenia, do polskiego prawa. W celu usunięcia mogących pojawić się w praktyce wątpliwości, jakie przepisy prawa polskiego powinny znaleźć tu odpowiednie zastosowanie, w art. 10 ust. 1 projektu proponuje się określenie ich katalogu przez odesłanie do przepisów Kodeksu spółek handlowych regulujących przekształcenia spółek handlowych (art. 552-554, art. 558 § 2 pkt 1-3, art. 561 oraz art. 568, 570 i 579). Odesłanie do przepisów Prawa spółdzielczego z oczywistych powodów nie wchodziło w rachubę, ponieważ nie zawiera ono żadnych regulacji w tym zakresie. Wymienione przepisy K.s.h. stosuje się odpowiednio również w razie przekształcenia SCE w spółdzielnię podlegającą prawu polskiemu (zob. art. 76 rozporządzenia i art. 10 ust. 2 projektu).

W celu ułatwienia pracy sądom rejestrowym oraz przyspieszenia postępowania zmierzającego do rejestracji SCE z siedzibą statutową w Polsce, proponuje się określenie, w odniesieniu do każdego ze sposobów utworzenia SCE, katalogu dokumentów, jakie należy przedłożyć sądowi rejestrowemu. Nie zwalnia to oczywiście z obowiązku dostarczenia dokumentów i danych, wymaganych przez polskie prawo. Wynika to wyraźnie z art. 3 projektu, zgodnie z którym SCE podlega wpisowi do rejestru na zasadach określonych dla spółek akcyjnych. Zgłoszenie SCE celem wpisu do rejestru nastąpić powinno na urzędowym formularzu, którego wzór ustali Minister Sprawiedliwości w drodze rozporządzenia, wydanego na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym.

3. Organy spółdzielni europejskiej – dualistyczny i monistyczny model organizacyjny SCE

Rozporządzenie w sprawie statutu spółdzielni europejskiej (SCE) przyznaje założycielom i członkom spółdzielni uprawnienie do wyboru systemu

organizacyjnego SCE. W zależności od formy wybranej w statucie, spółdzielnia europejska może być zarządzana według systemu dualistycznego (zarząd plus rada nadzorcza), występującego również w polskim prawie spółdzielczym, albo według systemu monistycznego (jeden organ administrujący). Projektowane regulacje dotyczące systemu dualistycznego SCE (rozdział 1 działu 2 ustawy) oparte są na szczegółowych upoważnieniach regulacyjnych rozporządzenia i służą zbliżeniu normatywnego kształtu tego systemu do rozwiązań zawartych w polskim prawie. Natomiast w odniesieniu do systemu monistycznego (rozdział 2 działu 2 ustawy), który nie jest znany polskiemu prawu spółdzielczemu, proponuje się skorzystanie z generalnego upoważnienia zawartego w art. 42 ust. 4 rozporządzenia. Przepis ten stanowi, że państwo członkowskie, którego prawo wewnętrzne nie zawiera żadnych przepisów dotyczących systemu monistycznego w odniesieniu do spółdzielni, mających statutową siedzibę na jego terytorium, może wydać odpowiednie przepisy odnoszące się do SCE. Skorzystanie z tego upoważnienia jest pożądane z uwagi na fragmentaryczność regulacji rozporządzenia oraz potrzebę rzeczywistego umożliwienia wyboru tego systemu przez założycieli SCE z siedzibą w Polsce.

Artykuł 13 projektu przewiduje możliwość powoływania przez zarząd SCE, spośród swoich członków, dyrektorów wykonawczych umocowanych do dokonywania czynności prawnych i faktycznych związanych z prowadzeniem bieżących spraw SCE lub jej wyodrębnionej organizacyjnie jednostki, przy czym umocowanie to nie może obejmować spraw przekraczających zakres zwykłego zarządu. Proponowana regulacja opiera się na upoważnieniu zawartym w art. 37 ust. 1 rozporządzenia. W polskim prawie odpowiednie unormowanie zawiera art. 55 § 1 Prawa spółdzielczego. Możliwość powoływania dyrektorów wykonawczych i delegowania na nich kompetencji do prowadzenia spraw SCE w ramach zwykłego zarządu powinna przyczynić się do usprawnienia zarządzania spółdzielniami europejskimi z siedzibą w Polsce.

W oparciu o upoważnienie zawarte w art. 39 ust. 4 rozporządzenia, projekt przewiduje (art. 14), że rada nadzorcza SCE powinna liczyć co najmniej trzech członków. Jest to regulacja zbieżna z art. 45 § 1 Prawa spółdzielczego i uzasadniona kolegialnym charakterem organu nadzorczego.

Artykuł 15 projektu, oparty na upoważnieniu zawartym w art. 37 ust. 2 rozporządzenia i odnoszący się do kompetencji walnego zgromadzenia w zakresie

powoływania i odwoływania zarządu SCE, ma na celu zbliżenie regulacji europejskiej do prawa polskiego (por. art. 49 § 2 i 4 Prawa spółdzielczego). Ponadto w ustępie drugim tego artykułu poszerzono zakres swobody statutowej przysługującej założycielom SCE z siedzibą w Polsce.

Czasowe ograniczenie dla delegacji członka rady nadzorczej do pełnienia funkcji członka zarządu (art. 16 projektu) ma na celu zapobieżenie ewentualnym nadużyciom instytucji delegacji, których rezultatem byłoby zatarcie się różnic między funkcją członka rady i zarządu. Wzorem dla projektowanej regulacji jest unormowanie art. 383 § 1 K.s.h. odnoszące się do spółki akcyjnej. Projektowany przepis opiera się na upoważnieniu zawartym w art. 37 ust. 3 zdanie ostatnie rozporządzenia.

W projekcie proponuje się przyznanie każdemu członkowi rady nadzorczej prawa żądania od zarządu przedstawienia radzie nadzorczej na jej najbliższym posiedzeniu określonych sprawozdań, ksiąg i dokumentów oraz złożenia wyjaśnień (art. 17). Regulacja ta, stanowiąca wyjątek od zasady kolegialności rady, służyć ma usprawnieniu nadzoru w spółdzielni europejskiej przez polepszenie przepływu informacji między organami spółdzielni. Projektowany przepis znajduje swoją podstawę w upoważnieniu regulacyjnym zawartym w art. 40 ust. 3 zd. 2 rozporządzenia.

Artykuł 18 projektu zawiera regulacje uwzględniające okoliczność, że spółdzielnia europejska może być bankiem spółdzielczym albo spółdzielczą kasą oszczędnościowo-kredytową w rozumieniu odpowiednich przepisów polskiego prawa. W celu usunięcia wątpliwości, jakie mogą pojawić się w praktyce, w projekcie wskazano przepisy ustaw szczególnych, znajdujących zastosowanie do zarządu i rady nadzorczej spółdzielni europejskich, będących takimi instytucjami finansowymi.

Proponuje się skorzystanie z generalnego upoważnienia regulacyjnego zawartego w art. 42 ust. 4 rozporządzenia i uregulowanie monistycznej struktury organizacyjnej w odniesieniu do spółdzielni europejskich z siedzibą statutową w Polsce. Zaznaczyć należy, że polska regulacja będzie mieć charakter uzupełniający w stosunku do unormowań rozporządzenia (art. 42-51), które obowiązują bezpośrednio we wszystkich państwach członkowskich, w tym również Polsce. Rozporządzenie reguluje m.in. zasady powoływania członków organu administrującego SCE, określa

długość ich kadencji, częstotliwość odbywania posiedzeń organu oraz zasady reprezentacji SCE przez jego członków.

System monistyczny charakteryzuje się kumulacją kompetencji zarządczych i nadzorczych w ramach jednego organu kierowniczego, tj. rady administrującej. Rada jest organem działającym na zasadzie kolegialności, dlatego powinna składać się co najmniej z trzech członków, podobnie jak rada nadzorcza w SCE o dualistycznej strukturze organizacyjnej.

Normatywnym wyrazem kierowniczej funkcji rady jest art. 20 projektu, który przewiduje domniemanie kompetencji na jej rzecz i zapobiega tym samym ewentualnym sporom kompetencyjnym między radą a walnym zgromadzeniem SCE. Projektowane przepisy odnoszące się do systemu monistycznego opierają się w znacznym stopniu na przepisach polskiego prawa spółdzielczego o zarządzie i radzie nadzorczej, co ułatwić ma adaptację tego systemu w praktyce. Zachowanie zwięzłego i przejrzystego charakteru projektowanych regulacji umożliwi nakaz odpowiedniego stosowania do rady administrującej SCE i jej członków przepisów prawa spółdzielczego oraz ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowych, odnoszących się do zarządu i rady nadzorczej spółdzielni oraz do ich członków. W razie wątpliwości, czy do rady administrującej lub jej członków należy stosować przepisy o zarządzie czy o radzie nadzorczej, stosuje się przepisy o zarządzie i jego członkach (art. 21 ust. 1 projektu). Jednocześnie projekt zawiera wyliczenie przepisów prawa spółdzielczego, które nie znajdą zastosowania do rady administrującej i jej członków, z uwagi na to, że nie dadzą się one pogodzić z istotą systemu monistycznego, bądź też ze względu na fakt odmiennego uregulowania określonych kwestii w rozporządzeniu (art. 21 ust. 2 projektu). Do zasadniczych kompetencji rady administrującej należeć będzie określanie strategii spółdzielni europejskiej i podejmowanie zasadniczych rozstrzygnięć z zakresu prowadzenia jej spraw oraz nadzorowanie sposobu ich realizacji. Artykuł 46 § 1 Prawa spółdzielczego, który określa katalog czynności wchodzących do zakresu działania rady nadzorczej spółdzielni, znajdzie również odpowiednie zastosowanie do rady administrującej SCE. Usprawnieniu kierowania spółdzielnią europejską powinien służyć funkcjonalny podział kompetencji między członków rady administrującej. Projektowana ustawa stwarza możliwość takiego podziału zadań w rezultacie powołania przez radę, spośród jej członków, dyrektorów wykonawczych oraz upoważnienia ich do dokonywania czynności prawnych i faktycznych związanych

z prowadzeniem bieżących spraw SCE lub jej wyodrębnionej organizacyjnie jednostki. Zakres czynności, do których mogą zostać umocowani dyrektorzy, nie może wszakże wykraczać poza sprawy zwykłego zarządu. Z istoty monistycznego systemu organizacyjnego wynika bowiem, że decyzje w ważniejszych sprawach z zakresu kierowania SCE powinna podejmować cała rada *in gremio*, co ma jej umożliwić dokonanie wstępnej kontroli planowanych działań na etapie podejmowania decyzji.

Aby zapobiec nadużyciom, projekt przewiduje szczególne wymogi w odniesieniu do czynności prawnych między SCE a członkami rady administrującej lub czynności prawnych dokonywanych przez SCE w interesie członka rady (art. 25 projektu). Dokonanie takich czynności wymaga uchwały walnego zgromadzenia, a przy ich zawieraniu SCE reprezentuje pełnomocnik ustanowiony przez walne zgromadzenie. Wymogi te odnoszą się także do czynności, o których mowa w art. 52 § 1 Prawa spółdzielczego i które stanowią podstawę zatrudnienia członków rady w spółdzielni europejskiej. Artykuł 25 projektu stanowi substytut regulacji art. 46 § 1 pkt 8 Prawa spółdzielczego, który nie znajduje zastosowania do rady administrującej (por. art. 21 ust. 2 projektu).

4. Przeniesienie siedziby statutowej spółdzielni europejskiej

Przeniesienie siedziby statutowej SCE, uregulowane w art. 7 rozporządzenia, stanowi rodzaj przekształcenia strukturalnego spółdzielni europejskiej.

W art. 26 projektu wprowadza się przepis dający wierzycielom spółdzielni europejskiej, przenoszącej siedzibę z Polski do innego państwa członkowskiego, prawo żądania zabezpieczenia lub zaspokojenia ich roszczeń, pod warunkiem uprawdopodobnienia, że ich zaspokojenie jest zagrożone przez przeniesienie siedziby statutowej. Konieczne jest przy tym wskazanie konkretnych okoliczności, które czynią realnym to zagrożenie. Na wydanie takiego przepisu zezwala art. 7 ust. 7 rozporządzenia, który nakłada obowiązek wykazania przed właściwym organem, przed wydaniem stosownego zaświadczenia, że interesy wierzycieli zostały zabezpieczone zgodnie z wymaganiami państwa dotychczasowej siedziby SCE.

Proponuje się określenie katalogu danych i dokumentów, jakie należy przedstawić sądowi rejestrowemu w celu wpisu do rejestru SCE, przenoszącej siedzibę

z zagranicy do Polski. Również ten przepis ma na celu stworzenie jasnej sytuacji prawnej w tym zakresie, biorąc pod uwagę skutki transgranicznego przeniesienia siedziby. Nie dochodzi wówczas do powstania nowej osoby prawnej i dlatego nie jest zasadne, aby SCE przenosząca siedzibę do Polski musiała spełniać wszystkie wymagania konieczne do założenia spółdzielni w Polsce (np. w zakresie wnoszenia wkładów niepieniężnych). Przepis art. 7 ust. 9 rozporządzenia przewiduje, że dokonanie wpisu w rejestrze nowej siedziby wymaga wykazania wszystkich formalności koniecznych dla wpisu. Określa je art. 29 projektu. Również wniosek spółdzielni europejskiej, przenoszącej siedzibę statutową do Polski, o wpis do rejestru powinien być złożony na urzędowym formularzu, którego wzór ustali Minister Sprawiedliwości w drodze rozporządzenia, wydanego na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym.

Przepisy art. 73 rozporządzenia zobowiązują prawodawcę krajowego do uregulowania postępowania, mającego na celu zmuszenie spółdzielni europejskiej do usunięcia stanu, w którym jej główny zarząd znajduje się w innym państwie niż jej siedziba statutowa (art. 6 rozporządzenia). Wykonaniu tego obowiązku służą przepisy art. 30-32 projektu, oparte w pewnym zakresie na przepisach art. 24-26 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym. W sprawach nieuregulowanych w tych przepisach stosuje się odpowiednio adekwatne w tym zakresie przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym.

5. Zaangażowanie pracowników w spółdzielni europejskiej

Uregulowanie zawarte w tytule III projektowanej ustawy motywowane jest implementacją przepisów dyrektywy Rady 2003/72/WE z dnia 22 lipca 2003 r. uzupełniającej statut spółdzielni europejskiej w odniesieniu do zaangażowania pracowników.

Zaangażowanie pracowników stanowi jedną ze specyficznych cech spółdzielni europejskiej, wynikającą z jej ponadnarodowego, europejskiego charakteru. Stanowi ono istotny element konstrukcyjny związany tylko z tą formą spółdzielni i dlatego też odgrywa w niej znacznie ważniejszą rolę niż np. udział pracowników w europejskich radach zakładowych przedsiębiorstw prowadzonych w innej formie prawnej. Spółdzielnia europejska nie może zostać zarejestrowana, jeżeli nie zostaną ustalone zasady zaangażowania pracowników. Może do tego dojść albo w drodze zawarcia

porozumienia między specjalnym zespołem negocyjacyjnym i podmiotami uczestniczącymi w założeniu spółdzielni europejskiej albo w razie niezawarcia porozumienia znajdą zastosowanie reguły modelowe przyjęte przez państwa członkowskie zgodnie z załącznikiem do dyrektywy.

Przyjęte w projektowanej ustawie uregulowanie systemu zaangażowania pracowników w spółdzielni europejskiej zbliżone jest pod względem charakteru prawnego i schematu regulacji do ustawy z dnia 5 kwietnia 2002 r. o europejskich radach zakładowych i wzorowanej na niej ustawie z dnia 4 marca 2005 r. o europejskim zgrupowaniu interesów gospodarczych (EZIG) i spółce europejskiej (SE).

W projektowanej ustawie zrezygnowano z posługiwania się występującym w dyrektywie pojęciem „właściwy organ uczestniczącej osoby prawnej” na rzecz „podmiotu uczestniczącego” obejmującego obok osób prawnych również osoby fizyczne, które mogą uczestniczyć w założeniu spółdzielni europejskiej.

Tytuł III rozdział 1 i 2 działu 2 projektu ustawy wdrażają przepisy art. 3-5 dyrektywy dotyczące procedury negocyjacyjnej mającej zastosowanie do spółdzielni europejskiej utworzonej przez co najmniej dwie osoby prawne lub powstałej w drodze przekształcenia. Przepisy te mają również zastosowanie do spółdzielni europejskiej utworzonej wyłącznie przez osoby fizyczne lub przez jedną osobę prawną i osoby fizyczne, które łącznie zatrudniają co najmniej 50 pracowników w co najmniej dwóch państwach członkowskich.

Kluczową rolę w ustaleniu zasad zaangażowania pracowników w spółdzielni europejskiej odgrywa specjalny zespół negocyjacyjny powoływany w sposób określony w rozdziale 1 działu 2 omawianego tytułu ustawy. W rozdziale tym uregulowano zadania specjalnego zespołu negocyjacyjnego oraz sposób jego utworzenia.

Odpowiedzialność za zainicjowanie procesu prowadzącego do powołania zespołu oraz za organizację tego procesu spoczywa na podmiotach uczestniczących, które ustalają liczbę miejsc przypadających pracownikom z różnych państw członkowskich. Stosownie do art. 3 ust. 2 dyrektywy „jedno miejsce przypada na każdą część pracowników zatrudnionych w tym państwie równą 10% ogólnej liczby pracowników zatrudnionych we wszystkich państwach członkowskich łącznie albo ułamkowej części tej wielkości”.

W przypadku gdy spółdzielnia uczestnicząca utraci osobowość prawną w wyniku utworzenia spółdzielni europejskiej na drodze połączenia spółdzielni, jej pracownicy mają prawo wyboru lub wyznaczenia jednego członka specjalnego zespołu negocjacyjnego (art. 3 ust. 2 lit.a (ii) dyrektywy).

W projekcie określony został sposób powoływania członków specjalnego zespołu negocjacyjnego, reprezentujących pracowników zatrudnionych w Polsce. Zgodnie z postanowieniami dyrektywy są to zatrudnieni w Polsce pracownicy podmiotów uczestniczących, zainteresowanych spółek zależnych lub zakładów pracy. Przewiduje się, że wyznaczanie lub wybór polskich członków zespołu ma miejsce u pracodawcy lub pracodawców, u których zatrudniani są pracownicy jednostek organizacyjnych wymienionych w dyrektywie (podmioty uczestniczące, zależne, zakłady pracy).

Dyrektywa w art. 3 przewiduje, że członkowie specjalnego zespołu negocjacyjnego mogą być wybierani lub też desygnowani do pełnienia tej funkcji. W projekcie zaproponowano system opierający się zasadniczo na desygnacji, a w sytuacji, gdy nie jest ona możliwa – na wyborze.

Przepisy art. 41 projektu przewidują, że, jeżeli pracownicy podmiotów uczestniczących, ich spółek zależnych lub zakładów pracy są zatrudnieni w Polsce u jednego pracodawcy, to wyznaczenia członków do specjalnego zespołu negocjacyjnego dokonują reprezentatywne zakładowe organizacje związkowe, a gdy takich organizacji nie ma, to wyboru dokonuje załoga. Jeżeli u jednego pracodawcy działa więcej reprezentatywnych organizacji związkowych, to wyznaczają one wspólnie członków zespołu. W przypadku gdy reprezentatywne organizacje związkowe nie wyznaczają członków zespołu, ani nawet nie zgłoszą kandydatów na członków, to prawo wyboru członków zespołu przechodzi na zebranie załogi.

W projekcie zrealizowano nakaz dyrektywy (art. 3 ust. 2 lit. b dyrektywy), zgodnie z którym państwo członkowskie powinno móc zapewnić, że przedstawiciele związków zawodowych mogą być członkami specjalnego zespołu negocjacyjnego bez względu na to, czy są oni pracownikami podmiotu uczestniczącego w założeniu spółdzielni europejskiej. Dlatego też art. 41 ust. 5 projektu przewiduje możliwość wyznaczenia lub wyboru do specjalnego zespołu negocjacyjnego przedstawicieli organizacji związkowych uznanych za reprezentatywne na podstawie ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych

i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Dz. U. Nr 100, poz. 1080, z późn. zm.) niebędących pracownikami danego zakładu pracy, rekomendowanych przez te organizacje. Istotne znaczenie ma jednak przepis art. 41 ust. 6 projektu, zgodnie z którym większość w zespole muszą stanowić pracownicy.

Zrealizowano też wymóg dyrektywy, aby przy wyborze lub wyznaczeniu członków specjalnego zespołu negocjacyjnego zapewniona została możliwie zrównoważona reprezentacja mężczyzn i kobiet.

Zadaniem specjalnego zespołu negocjacyjnego jest zawarcie z podmiotami uczestniczącymi porozumienia określającego zasady zaangażowania pracowników w spółdzielni europejskiej. Sposób realizacji tego zadania, w tym pokrywania kosztów funkcjonowania zespołu, oraz zakres przedmiotowy negocjowanego porozumienia regulują przepisy rozdziału 2 działu 2 omawianego tytułu. Specyfiką dyrektywy, uwzględnioną w art. 51 i 52 projektu ustawy, jest uregulowanie sposobu głosowania członków zespołu przy podejmowaniu uchwał. Uchwały podejmowane są bezwzględną większością głosów, przy czym większość ta musi stanowić również większość reprezentowanych pracowników. W przypadku gdy spółdzielnia europejska ma być utworzona na drodze połączenia spółdzielni, wyrażenie zgody na ograniczenie uprawnień do uczestnictwa w organach spółdzielni europejskiej wymaga większości 2/3 głosów członków w specjalnym zespole negocjacyjnym reprezentujących 2/3 pracowników.

Artykuł 5 dyrektywy nie pozostawia swobody co do określenia czasu trwania negocjacji. Negocjacje nad zawarciem porozumienia mogą trwać do 6 miesięcy, chyba że strony zdecydują o ich przedłużeniu do jednego roku. Regulację taką umieszczono w art. 53 projektu.

W art. 3 ust. 6 dyrektywy została uregulowana sytuacja podjęcia uchwały o nierozpocznieniu negocjacji lub ich zakończeniu. Zespół może większością 2/3 głosów przyjąć uchwałę o niepodejmowaniu bądź przerwaniu negocjacji, co stanowi wyraz oczywistej zasady, że negocjowanie porozumienia jest prawem, a nie obowiązkiem pracowników. W takim przypadku znajdują zastosowanie przepisy krajowe dotyczące zasad informowania i konsultowania pracowników. Pod określonymi warunkami (wniosek co najmniej 10% pracowników) dopuszcza się wznowienie negocjacji z inicjatywy strony pracowniczej. Przepisy art. 57 projektu

ustawy stanowią we wskazanym zakresie odzwierciedlenie przepisów dyrektywy, która nie daje krajowemu ustawodawcy wyboru innych możliwości regulacji.

W art. 58 projektu zostały określone obligatoryjne elementy treści porozumienia w sprawie zaangażowania pracowników w spółdzielni europejskiej. Również w tym zakresie przepisy dyrektywy (art. 4) nie pozostawiają swobody ustawodawcy krajowemu. Kluczowym postanowieniem zawartego porozumienia ma być zatem powołanie organu przedstawicielskiego pracowników, ustalenie jego składu, członków i podziału miejsc, jego funkcji oraz częstotliwości zebrań, a także przyznanie mu środków finansowych i materialnych umożliwiających działanie.

Organ przedstawicielski wykonuje uprawnienia w zakresie informacji i konsultacji, przysługujące pracownikom zatrudnionym w spółdzielni europejskiej.

Przyjęcie porozumienia zamyka proces ustalania zasad zaangażowania pracowników i otwiera drogę do rejestracji spółdzielni europejskiej.

W określonych sytuacjach znajdują zastosowanie zasady standardowe zaangażowania pracowników (art. 7 dyrektywy), których zakres stosowania oraz treść zostały uregulowane w rozdziale 3 działu 2 omawianego tytułu. Regulacje te zastępują porozumienie, gdy strony negocjacji same tak zdecydują albo gdy nie są one w stanie osiągnąć porozumienia w przewidzianym ustawą terminie. Należy tu jednak odróżniać sytuację braku osiągnięcia porozumienia w wymaganym terminie, a więc sytuację niedającego się przezwyciężyć impasu w rokowaniach, od niepodjęcia lub przerwania rokowań przez stronę pracowniczą, czego skutkiem jest pozostanie w mocy przepisów krajowych dotyczących zaangażowania pracowników (art. 57 ust. 1 projektu), bez odwołania się do zasad standardowych.

W projekcie ustawy, stosownie do przepisów art. 7 ust. 2 dyrektywy, zapewniono ochronę istniejącego w podmiotach uczestniczących poziomu uprawnień w zakresie uczestnictwa pracowników w organach tych podmiotów. Niezależnie od wyników negocjacji w kwestii uczestnictwa, zasady standardowe znajdą bowiem zastosowanie w warunkach określonych w art. 61 projektu. W tych przypadkach bierze się pod uwagę sposób tworzenia spółdzielni europejskiej oraz wyrażaną w procentach liczbę pracowników objętych formami uczestnictwa przed datą rejestracji spółdzielni europejskiej, przy czym specjalnemu zespołowi negocjacyjnemu pozostawia się w pewnych okolicznościach (zależnie od liczby pracowników objętych formami uczestnictwa) prawo decydowania bądź o zastoso-

waniu zasad standardowych, bądź zasad wynegocjowanych z podmiotami uczestniczącymi. W samodzielnej gestii zespołu leży również wybór jednej z form uczestnictwa, jeżeli w podmiotach uczestniczących występowała więcej niż jedna z takich form. W razie braku dokonania wyboru przez zespół, o formie uczestnictwa pracowników w spółdzielni europejskiej zdecyduje organ przedstawicielski.

W rozdziale 3 działu 2 omawianego tytułu projektu unormowano także zasady standardowe dotyczące składu i działania organu przedstawicielskiego odpowiednio do przepisów dyrektywy umieszczonych w załączniku do niej (część 1: skład organu przedstawicielskiego pracowników).

Analogicznie jak przy tworzeniu specjalnego zespołu negocjacyjnego, członkowie tego organu będą wyznaczani lub wybierani proporcjonalnie do liczby pracowników zatrudnionych w każdym państwie członkowskim. W przypadku pracowników zatrudnionych w Polsce znajdą zastosowanie przepisy, na podstawie których wyznacza się lub wybiera członków specjalnego zespołu negocjacyjnego reprezentujących polskich pracowników.

Projektowane przepisy określają czas trwania kadencji członków organu przedstawicielskiego, okoliczności prowadzące do wygaśnięcia ich mandatów, obowiązki informacyjne organu, tryb organizowania zebrań, wyłaniania prezydium i głosowania. Organ przedstawicielski działający na podstawie zasad standardowych ma prawo wszcząć negocjacje ze spółdzielnią europejską w sprawie umownego ukształtowania mechanizmów zaangażowania pracowników.

Projektowane przepisy regulują także zasady standardowe dotyczące informacji i konsultacji. W przepisach tych określono zakres prawa organu przedstawicielskiego do uzyskiwania informacji i prowadzenia konsultacji, zasady organizowania spotkań pracodawców ze stroną pracowniczą oraz przedmiot informacji i konsultacji. Poza zwykłym trybem współpracy przewidziano procedury na wypadek wystąpienia okoliczności nadzwyczajnych bądź nagłych.

Na podkreślenie zasługuje przyjęcie, zawartej w art. 79 projektu, zasady, zgodnie z którą uprawnienia informacyjne i konsultacyjne organu przedstawicielskiego nie ograniczają uprawnień decyzyjnych właściwych organów spółdzielni europejskiej.

W projekcie (art. 81) przewidziano również prawo członków organu przedstawicielskiego do płatnego urlopu szkoleniowego. Odpowiada to przepisowi

dyrektywy, zgodnie z którym członkowie organu przedstawicielskiego mają prawo do płatnego urlopu szkoleniowego, jeżeli jest to niezbędne do wypełniania ich zadań.

W projekcie przyjęto, że wymiar tego urlopu nie powinien przekroczyć dwóch miesięcy w okresie kadencji. Ponieważ kadencja członka wynosi 4 lata, wydaje się, że przyjęty wymiar urlopu będzie zgodny zarówno z potrzebami szkoleniowymi członków organu przedstawicielskiego, jak i nie obciąży nadmiernie finansów spółdzielni europejskiej.

Koszty związane z działalnością organu przedstawicielskiego ponosić ma spółdzielnia europejska (art. 82). Jednakże spółdzielnia europejska oraz organ przedstawicielski mogą przyjąć inne zasady podziału tych kosztów. Zasada ta jest odpowiednikiem przepisów dyrektywy.

Przepisy art. 83-87 projektu regulują również zasady standardowe dotyczące uczestnictwa. Przysługujące pracownikom prawo do uczestnictwa może być wyłączone – zgodnie z zasadami standardowymi – tylko w jednym przypadku, mianowicie wtedy, gdy przed rejestracją spółdzielni europejskiej w żadnym z podmiotów uczestniczących nie stosowano rozwiązań dotyczących uczestnictwa. Poza tym obowiązywać ma zasada, że prawo wyboru lub wyznaczenia członków pracowniczych do organów spółdzielni europejskiej albo inne formy uczestnictwa pracowników przysługują według najwyższego wskaźnika stosowanego w podmiotach uczestniczących przed dniem rejestracji spółdzielni europejskiej.

Określony został również klucz podziału miejsc w organach spółdzielni europejskiej według kryterium geograficznego oraz między poszczególne zakłady pracy objęte zasięgiem spółdzielni europejskiej w danym państwie. W obu przypadkach ma się to odbywać proporcjonalnie do liczby zatrudnionych pracowników (w danym państwie, w poszczególnych zakładach pracy na terytorium danego państwa). Podmiotem dokonującym rozdziału mandatów jest organ przedstawicielski. Osoby reprezentujące w organach spółdzielni europejskiej pracowników zatrudnionych w Polsce mają być wybierane w wyborach bezpośrednich i tajnych przez zebrania ogólne załóg zakładów pracy. Przyjmuje się zasadę, zgodnie z którą osobom reprezentującym pracowników przysługują te same uprawnienia, co pozostałym członkom tych organów.

Przepisy te stanowią odzwierciedlenie standardowych zasad uczestnictwa, określonych w części 3 załącznika dyrektywy.

W dziale 4 projektowanej ustawy określono, stosownie do art. 10 dyrektywy, zasięg podmiotowy zakazu ujawniania określonych informacji, prawo odmowy w określonych przypadkach udzielania takich informacji przez organ zarządzający spółdzielni europejskiej oraz środki zaskarżenia poufności informacji lub odmowy ich udostępnienia.

W dziale 5 zawarte zostały przepisy regulujące, stosownie do art. 12 dyrektywy, ochronę praw pracowników w zakresie zaangażowania. Pracownicy uczestniczący w gremiach wskazanych w ustawie korzystają z ochrony stosunku pracy oraz z prawa do zwolnienia od pracy zawodowej z zachowaniem prawa do wynagrodzenia.

W dziale tym przewidziano również, stosownie do art. 13 dyrektywy, środki mające przeciwdziałać praktykom zmierzającym do likwidacji lub ograniczenia praw pracowników w zakresie ich zaangażowania w spółdzielni europejskiej. W przypadku istotnych zmian związanych z działalnością spółdzielni europejskiej po dniu jej rejestracji wszczynane będą nowe negocjacje. Podmiotem reprezentującym pracowników będzie wówczas organ przedstawicielski, któremu będą przysługiwać uprawnienia i obowiązki specjalnego zespołu negocjacyjnego.

6. Przepisy porządkowe i karne

Stosownie do przepisów rozporządzenia, każde państwo członkowskie jest zobowiązane podjąć wszelkie działania umożliwiające skuteczne stosowanie przepisów rozporządzenia. Oznacza to również konieczność wprowadzenia przepisów karnych do ustawy o spółdzielni europejskiej.

Przepisy te powinny być systemowo spójne z przepisami karnymi ustawy – Prawo spółdzielcze oraz Kodeksu spółek handlowych w zależności od tego, do którego z tych systemów odsyła rozporządzenie w zakresie w nim nieuregulowanym. SCE łączy w sobie bowiem pewne cechy zarówno spółki akcyjnej, jak i spółdzielni. Jednocześnie przy konstruowaniu przepisów karnych odnoszących się do SCE wzorowano się do pewnego stopnia na systematyce przepisów karnych odnoszących się do spółki europejskiej, zawartych w przepisach ustawy o europejskim zgrupowaniu interesów gospodarczych i spółce europejskiej. Jednakże w odróżnieniu od przepisów karnych zawartych w tej ustawie, przepisy karne projektowanej ustawy o SCE wśród podmiotów czynów zabronionych nie

wymieniają dyrektora wykonawczego, a jedynie członka zarządu albo członka rady administrującej. Wynika to z faktu, że w spółce europejskiej dyrektorem wykonawczym mogła być wyznaczona osoba niewchodząca w skład rady administrującej, natomiast w SCE dyrektor wykonawczy musi być równocześnie członkiem zarządu albo rady administrującej.

W przepisach art. 102 dokonano penalizacji określonych czynów funkcjonariuszy SCE. Obowiązek prowadzenia alfabetycznej listy wszystkich członków SCE wynika wprost z przepisów art. 14 ust. 4 rozporządzenia. Jest on odpowiednikiem obowiązku prowadzenia księgi akcyjnej w spółce akcyjnej oraz spółce europejskiej, którego naruszenie penalizuje art. 594 § 1 pkt 2 K.s.h. oraz art. 123 ust. 1 pkt 1 ustawy o europejskim zgrupowaniu interesów gospodarczych i spółce europejskiej.

Penalizacja naruszenia obowiązku zwoływania walnego zgromadzenia jest zgodna z art. 267c pkt 4 ustawy – Prawo spółdzielcze, a także art. 594 § 1 pkt 3 K.s.h.

W zakresie obowiązku poddania SCE kontroli, przepisy rozporządzenia w art. 71 odsyłają do odpowiednich przepisów krajowych regulujących działalność spółdzielni. Przepisy ustawy – Prawo spółdzielcze przewidują obowiązek przeprowadzania lustracji oraz penalizują naruszenie tego obowiązku lub jego nieprawidłowe wykonywanie (art. 267c pkt 1-3). Przepisy art. 102 ust. 1 pkt 3-5 penalizują zatem niepoddawanie SCE lustracji oraz niewłaściwe wykonywanie tego obowiązku.

W zakresie rejestracji SCE i obowiązków z tym związanych art. 11 rozporządzenia nakazuje odpowiednie stosowanie do SCE przepisów prawa krajowego właściwych dla spółek akcyjnych. Dlatego też SCE stosownie do przepisów art. 312 K.s.h. ma obowiązek zwrócić się do sądu rejestrowego o wyznaczenie biegłych rewidentów, którzy zbadają sprawozdanie założycieli, a następnie, przed zarejestrowaniem, ogłosić wzmiankę o złożeniu opinii przez biegłego rewidenta w sądzie rejestrowym. Naruszenie tych obowiązków penalizuje art. 102 ust. 1 pkt 6 i 7, stanowiący odpowiednik przepisów art. 594 § 1 pkt 5 i 6 K.s.h. oraz art. 123 ust. 1 pkt 4 i 5 ustawy o europejskim zgrupowaniu interesów gospodarczych i spółce europejskiej.

Art. 102 ust. 2 stanowi odpowiednik art. 594 § 2 K.s.h. oraz art. 123 ust. 2 ustawy o EZIG i SE.

Art. 103 penalizuje niewłaściwe oznaczanie lub brak oznaczeń na pismach i zamówieniach handlowych kierowanych przez SCE do osób trzecich. Dotyczy on realizacji obowiązku określonego w art. 10 ust. 1 rozporządzenia, który precyzuje,

jakie informacje powinny znajdować się na pismach kierowanych przez SCE do osób trzecich. Przepis art. 103 stanowi odpowiednik art. 595 K.s.h. oraz art. 124 ustawy o EZIG i SE.

Postanowiono (art. 104), że uprawnionym do wymierzenia grzywny, o której mowa w art. 102 oraz w art. 103, będzie właściwy sąd rejestrowy. Taki tryb został przewidziany również w art. 594 § 4 K.s.h. w odniesieniu do spółek handlowych.

W art. 105 dokonano typizacji czynu zabronionego podawania fałszywych danych przez organy SCE. Przepis ten jest odpowiednikiem art. 587 K.s.h. oraz art. 267d ustawy – Prawo spółdzielcze.

W przypadku utworzenia SCE przez połączenie (art. 29 ust. 2 rozporządzenia) albo przeniesienia za granicę siedziby SCE (art. 7 ust. 8 rozporządzenia), sąd rejestrowy wydaje zaświadczenie o wypełnieniu przez SCE wszystkich obowiązków związanych z tymi czynnościami. Przepisy art. 106 przewidują karalność czynów polegających na zamieszczaniu we wniosku o wydanie takiego zaświadczenia nieprawdziwych danych lub dołączanie do wniosku oświadczeń, których treść jest niezgodna z prawdą. Przepisy art. 106 nie mają swojego odpowiednika w przepisach K.s.h. ani w przepisach ustawy – Prawo spółdzielcze, gdyż są one ściśle związane z ponadnarodowym charakterem SCE. Przepis ten był wzorowany na przepisie art. 127 ustawy o EZIG i SE.

Przepis art. 107 stanowi odpowiednik art. 585 § 1 K.s.h. oraz art. 267a ustawy – Prawo spółdzielcze. Przewiduje on karalność czynu polegającego na działaniu na szkodę SCE przy jej tworzeniu.

Przepis art. 108 penalizuje niedopełnienie obowiązku zgłoszenia wniosku o upadłość SCE, gdy zgłoszenie takiego wniosku jest uzasadnione. Przepis ten stanowi odpowiednik art. 586 K.s.h. oraz art. 267b ustawy – Prawo spółdzielcze.

Konieczność uznania za czyn zabroniony (art. 109) czynu polegającego na dopuszczeniu do objęcia przez SCE własnych udziałów albo do przyjęcia ich jako zabezpieczenia wynika z przepisów art. 4 ust. 12 rozporządzenia. SCE nie może bowiem obejmować własnych udziałów i, co do zasady, przyjmować ich jako zabezpieczenia. Rozporządzenie dopuszcza jednak w art. 4 ust. 12 zdanie drugie możliwość przyjęcia przez SCE własnych udziałów w ramach zabezpieczenia w typowych transakcjach zawieranych z instytucjami kredytowymi SCE. Oznacza to, że udziały SCE mogą być przez nią przyjęte jako zabezpieczenie tylko w sytuacji,

gdy SCE jest instytucją finansową udzielającą kredytów. Przepisy art. 109 wzorowane są częściowo na przepisach art. 588 K.s.h. oraz art. 131 ustawy o EZIG i SE. Przepis ten nie ma swojego odpowiednika w przepisach karnych ustawy – Prawo spółdzielcze.

Konieczność penalizacji czynów wymienionych w art. 110 wynika z przepisów art. 4 ust. 2 i 3 rozporządzenia, który zakazuje wydawania udziałów SCE w zamian za zobowiązanie się członków do wykonywania pracy lub świadczenia usług, a także wydawania udziałów po cenie niższej niż ich wartość nominalna. Z kolei art. 3 ust. 2 i 4 rozporządzenia stanowi, że minimalna kwota kapitału subskrybowanego musi wynosić 30 tys. euro i nie może spaść poniżej tej kwoty nawet w przypadku występowania kolejnych członków z SCE. Przepisy art. 110 nie mają swojego odpowiednika w przepisach ustawy – Prawo spółdzielcze. Są one do pewnego stopnia wzorowane na przepisach art. 592 K.s.h. oraz art. 132 ustawy o EZIG i SE.

W przepisach art. 111 dokonano penalizacji uniemożliwiania lub utrudniania utworzenia specjalnego zespołu negocjacyjnego albo organu przedstawicielskiego oraz uniemożliwiania lub utrudniania działania tych organów. Przewidziano także karalność dyskryminacji z powodu pełnionych funkcji członka organów reprezentujących pracowników.

W projektowanej ustawie nie wprowadzono sankcji za czyny polegające na ujawnieniu informacji, co do której właściwy organ SCE zastrzegł obowiązek zachowania jej poufności. Kwestie te reguluje bowiem art. 266 § 1 Kodeksu karnego.

7. Zmiany w przepisach obowiązujących

Zmiany te wynikają z konieczności dostosowania przepisów nowelizowanych ustaw do przepisów projektowanej ustawy o spółdzielni europejskiej.

Zmiana przepisów ustawy o europejskim zgrupowaniu interesów gospodarczych i spółce europejskiej spowodowana jest koniecznością uzupełniania dyspozycji przepisów karnych mających zastosowanie do spółki europejskiej o członków zarządu, którzy będą ponosić odpowiedzialność w spółce europejskiej posiadającej dualistyczny system organizacji organów.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny

Zakresem projektowanej regulacji są objęte:

- osoby fizyczne oraz prawne, uczestniczące w założeniu spółdzielni europejskiej (SCE) lub przystępujące do takiej spółdzielni,
- krajowe osoby fizyczne i prawne, podejmujące współpracę gospodarczą z partnerami z pozostałych krajów UE w formie SCE,
- podmioty z innych krajów UE przystępujące lub uczestniczące w SCE z siedzibą w Rzeczypospolitej Polskiej,
- pracownicy jednostek organizacyjnych mających wejść w skład SCE,
- pracownicy jednostek organizacyjnych wchodzących w skład SCE.

2. Wpływ na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki

W ocenie Komisji Europejskiej (Komunikat Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego z dnia 23 lutego 2004 r o promowaniu spółdzielni w Europie) spółdzielnia, w tym również spółdzielnia europejska, jako forma działalności gospodarczej, ma wiele zalet, które nie występują w przypadku prowadzenia działalności gospodarczej w innych formach prawnych. Zdaniem Komisji może być ona instrumentem wzmocnienia pozycji małych i średnich przedsiębiorstw, a także może służyć realizacji celów Wspólnot – zarówno celów gospodarczych, jak i społecznych.

Wejście w życie projektowanej ustawy będzie miało pozytywny wpływ na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki. Projektowana regulacja ustanowić ma instrumenty prawne, które ułatwią reorganizację działalności oraz konsolidację kapitałową w skali Unii Europejskiej przez daleko idące ułatwienie współpracy transgranicznej oraz dokonywanie transgranicznej fuzji. Projektowane przepisy ułatwią dzięki temu zainteresowanym osobom współpracę gospodarczą z innymi przedsiębiorcami z obszaru Unii Europejskiej oraz Europejskiego Obszaru Gospodarczego. SCE może stanowić nową, ściśle określoną formę współpracy, atrakcyjną zarówno dla osób krajowych, jak i zagranicznych. Należy przy tym

zauważyć, że obecnie spółdzielnia jest bardzo popularną i rozpowszechnioną formą prowadzenia działalności gospodarczej w państwach członkowskich, stosowaną w szczególności w przypadku produkcji rolnej, w sektorze usług, a także funkcjonującą jako spółdzielnia pracownicza. To upowszechnienie w całej Europie i długoletnie tradycje spółdzielcze pozwalają przypuszczać, że nowa odmiana prowadzenia tejże działalności – forma spółdzielni europejskiej może spotkać się z szerokim zainteresowaniem wśród przedsiębiorców, wyrażającym się zarówno w tworzeniu spółdzielni europejskich, jak i w przekształcaniu istniejących spółdzielni w spółdzielnie europejskie.

Zakładanie SCE powinno przyczynić się do zwiększenia przepływu kapitału oraz nowych technologii. Wzrost konkurencyjności polskich podmiotów wyrażać się będzie również w obniżeniu kosztów przedsięwzięć podejmowanych wspólnie z podmiotami zagranicznymi. Jasna struktura organizacyjna i prawna SCE pozwoli na zlikwidowanie wielu barier w podejmowaniu współpracy gospodarczej, wynikających głównie z różnic między krajowymi porządkami prawnymi oraz z wysokich kosztów zarządzania przedsięwzięciem, w którym uczestniczą podmioty gospodarcze o odmiennych formach organizacyjnych.

Wynikające z projektowanych przepisów obowiązki rejestracyjne i publikacyjne dotyczące SCE wpłyną pozytywnie na pewność obrotu gospodarczego, co ma nie tylko duże znaczenie dla przedsiębiorców krajowych, ale zwiększa także zaufanie inwestorów zagranicznych do prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce.

3. Wpływ na rynek pracy

Pojawienie się nowej formy prowadzenia działalności gospodarczej – spółdzielni europejskiej może mieć pozytywny wpływ na sytuację na rynku pracy przez spadek poziomu bezrobocia. Spółdzielnie sprzyjają bowiem integracji społecznej, mogą tworzyć miejsca pracy i sprzyjać wzrostowi gospodarczemu bez dążenia do osiągania czystego zysku w celu dzielenia go między członków. Spółdzielnie są bowiem silnie zakorzenione w społecznościach lokalnych i przyczyniają się do utrzymywania lokalnych miejsc pracy. Prowadzenie działalności w formie spółdzielni europejskiej umożliwi intensywną współpracę tych społeczności lokalnych w ramach wspólnego rynku Wspólnot, a tym samym pozwoli na efektywną alokację na rynku pracy z uwzględnieniem czynnika społecznego.

Projektowane przepisy będą miały pozytywny wpływ na rynek pracy. Przepisy dotyczące zaangażowania pracowników w SCE gwarantują zachowanie ich praw pracowniczych, które przysługiwały im w podmiotach uczestniczących w tworzeniu SCE. Ponadto projektowane przepisy gwarantują prawa pracowników do uzyskiwania informacji o sytuacji w spółdzielni europejskiej i jej zmianach oraz prawa do konsultacji, a także prawa do uczestniczenia w organach SCE. Generalnie należy uznać, że projektowane przepisy są korzystne dla pracowników.

4. Wpływ na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie projektowanej ustawy powinno wpłynąć pozytywnie na rozwój regionów. Jak bowiem wynika z dotychczasowego kierunku rozwoju spółdzielczości w Europie, ta forma działalności gospodarczej sprzyja utrzymywaniu lokalnych miejsc pracy, zapewnieniu dostępu do lokalnych usług i tym samym może zapobiegać wyludnieniu obszarów wiejskich oraz sprzyjać rozwojowi uboższych regionów. Wskazaną funkcję spełniać może również spółdzielnia europejska dodatkowo przez dopływ kapitału zagranicznego do słabszych ekonomicznie i infrastrukturalnie regionów rolniczych, posiadających jednak rozwiniętą strukturę i tradycję działalności spółdzielczej.

5. Wpływ na finanse publiczne

Wejście w życie projektowanej ustawy spowoduje skutki finansowe dla budżetu państwa.

Będą one polegały na potrzebie dostosowania systemu informatycznego Krajowego Rejestru Sądowego do potrzeb rejestracji dodatkowych podmiotów gospodarczych i przeprowadzenia szkolenia w tym zakresie dla pracowników KRS. Zmiany systemu informatycznego będą wymagały nakładów w kwocie około 400 tys. zł. Koszty te zostaną pokryte z budżetu Ministerstwa Sprawiedliwości.

Koszty te, w dłuższym okresie, powinny jednak zostać w pewnej części zrównoważone przez wpływy z opłat z tytułu rejestracji SCE. Wysokość opłat związanych z rejestracją spółdzielni europejskiej wynika wprost z obowiązujących przepisów ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Opłaty te są jednakowe dla wszystkich podmiotów podlegających wpisowi

do rejestru przedsiębiorców. Nie jest jednak obecnie możliwe wyliczenie, choćby przybliżone, potencjalnych wpływów z opłat rejestracyjnych, gdyż trudno stwierdzić, czy nowe, projektowane formy działalności gospodarczej spotkają się z szerszym zainteresowaniem ze strony przedsiębiorców polskich i zagranicznych.

Wejście w życie projektowanej ustawy nie spowoduje zmiany poziomu dochodów własnych bądź wydatków jednostek samorządu terytorialnego.

6. Konsultacje społeczne

Projekt ustawy został poddany konsultacjom społecznym i zaopiniowany przez reprezentatywne organizacje związkowe i organizacje pracodawców, tj. NSZZ „Solidarność”, OPZZ, Forum Związków Zawodowych, Business Centre Club – Związek Pracodawców oraz Polską Konfederację Pracodawców Prywatnych, a także Federację Konsumentów.

Projekt został również przesłany organizacjom skupiającym podmioty prowadzące działalność gospodarczą (Krajowa Izba Gospodarcza, Związek Banków Polskich). Ponadto projekt był konsultowany z podmiotami zrzeszającymi spółdzielców, tj. z Krajową Radą Spółdzielczą oraz Krajową Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo-Kredytową. Projekt został także umieszczony na stronach internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości.

Projekt ustawy uwzględni większość uwag zgłoszonych w wyniku konsultacji społecznych.

Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” oraz Krajowa Rada Spółdzielcza poinformowały pisemnie o braku uwag do projektu ustawy.

Forum Związków Zawodowych, Business Centre Club – Związek Pracodawców, Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych oraz Federacja Konsumentów nie nadesłały uwag.

Przedstawiciele Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej byli obecni na konferencji uzgodnieniowej i uwag nie zgłosili.

Krajowa Izba Gospodarcza generalnie poparła projekt ustawy i zgłosiła jedną propozycję dotyczącą skrócenia wymiaru płatnego urlopu szkoleniowego dla członków organu przedstawicielskiego z 2 miesięcy w ciągu 4 lat kadencji do 15,

a ewentualnie do 30 dni roboczych. Uwaga ta była rozważana, ale nie została uwzględniona, gdyż przyjęty w projektowanej ustawie, w art. 81, wymiar urlopu szkoleniowego nie wydaje się być nadmiernie długi z uwagi na to, że dotyczy całej czteroletniej kadencji członka organu przedstawicielskiego. Ponadto rozwiązanie takie zostało już przyjęte w obowiązującej ustawie o europejskim zgrupowaniu interesów gospodarczych i spółce europejskiej.

Uwagi Bankowego Funduszu Gwarancyjnego oraz Związku Banków Polskich były rozpatrywane na konferencji uzgodnieniowej, w której brali udział przedstawiciele BFG i ZBP. Wszystkie zgłoszone do projektu uwagi uzgodniono bez pozostawiania rozbieżności.

Uwagi Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych miały przede wszystkim charakter legislacyjny i zostały uwzględnione przez przyjęcie zaproponowanego brzmienia albo nadanie nowego brzmienia przepisom projektowanej ustawy. Nie uwzględniono propozycji podzielenia projektu ustawy na większą liczbę rozdziałów, gdyż przyjęto, że systematyka projektu jest wystarczająco spójna i przejrzysta. Nie uwzględniono propozycji zmiany definicji „informowania” w art. 34 pkt 9 projektu, gdyż obecne brzmienie jest zgodne z przepisami dyrektywy Rady 2003/72/WE z dnia 22 lipca 2003 r. uzupełniającej statut spółdzielni europejskiej w odniesieniu do zaangażowania pracowników (Dz.Urz. WE L 207 z 18.08.2003). Nie uwzględniono również propozycji OPZZ dotyczącej zmiany art. 76 ust. 2 projektu, tak aby w przypadku nieuwzględnienia opinii organu przedstawicielskiego lub jego prezydium podały powód tej decyzji. Wydaje się, że ta propozycja wynika z niezrozumienia projektowanego przepisu, bowiem to organ przedstawicielski lub jego prezydium przedstawiają swoją opinię właściwemu organowi spółdzielni europejskiej. W sytuacji gdy organ SCE tej opinii nie uwzględni, ma obowiązek spotkać się z organem przedstawicielskim w celu osiągnięcia porozumienia.

7. Przedmiot projektowanej ustawy jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej i jest z nim zgodny.

8. Tok prac legislacyjnych nad projektowaną ustawą rozpoczął się jeszcze przed wejściem w życie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414), tj. przed dniem 7 marca 2006 r., i z tych względów projekt ten nie podlegał procedurom przewidzianym przepisami tej ustawy.

URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
PODSEKRETARZ STANU
Ewa Ośniecka - Tamecka

Min.EOT/307/2006/DP/ot

Warszawa, 24.04. 2006 r.

Pani
Jolanta Rusiniak
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej *projektu ustawy o spółdzielni europejskiej* wyrażona na podstawie art. 2, ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Ewę Ośniecką - Tamecką, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

Szczerne Panie Minister

W związku z przedstawionym projektem ustawy (nr RM-10-58-06) pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Projekt regulacji jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:
Pan Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości

GABINET
SEKRETARZA RADY MINISTRÓW

2006-04-24